

Izjava vank terah, četrtih in
sobotah. — Cena: Za celotno 50 K,
za pol leta 28 kron, za četrti leta 14 K.
za 1 mesec 5 kron. Posamezne
številke stane 60 vinarjev.
Na pismene naročbe brez pošiljave
denarja se ne moremo odzrati.
Naročniki naj pošiljajo naročnino
po poštni nakaznici. Reklamacije
glede lista se pošiljajo prosto. Ne-
prankirani dopisi se ne sprejemajo.
Na dopise brez podpisa se ne odzira.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU.

ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.

NOVA DOBA

Uredništvo in upravnništvo
se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju,
Strossmayerjeva ulica št. 5.
Oglašajo se računajo po porabljenem
prostoru in sicer: za navadno oglašje
po 45 v od 1 mm, za poslasta, na-
znanila občnih zborov, naznanila o
smrti, zahvale itd. 75 v od 1 mm, za
reklamne novice med tekstom 3 K
od vrste. Mali oglašji (največ 4 vrste)
6 K. Pri večkratnih objavah popust.
Rokopisi se ne vračajo. Telefon št. —

Načrt programa Demokratske stranke.

I. Splošna politika.

1. Demokratska stranka smatra narod Srbov, Hrvatov in Slovencev kot narodno celoto po krvi, jeziku in po svojih čustvih, po kontinuiteti zemlje, na kateri nesporno živi in po skupnih življenjskih interesih svojega narodnega obstanka. Zato Demokratska stranka izključuje vse zgodovinske, plemenske, verske in pokrajinske razlike in obzire kot razlog in podlago za politično in upravno ureditev in posebno strankar. grupiranje. Demokratska stranka bo negovala in razvijala v najširših slojih zavest o edinstvu našega naroda in države, težeča za tem, da se to edinstvo izrazi v vseh političnih, družabnih, kulturnih in gospodarskih vprašanjih, in bo pobijala vsako delovanje separatizma, demagoštva in pomanjkanje javne in družabne morale.

2. Demokratska stranka se bo zastavila z vso močjo za celokupnost naše narodne posesti v smislu načela narodne samoodločbe. Delala bo na to, da naša država ostane zatočišče načela: »Balkan balkanskim narodom«, načela, ki na eni strani izključuje vmešavanje katerekoli tuje sile v balkanske zadeve in na drugi strani predpostavlja slogu in skupno sodelovanje z vsemi balkanskimi narodi, katerih delo bo soglašalo z navedenim načelom.

3. Demokratska stranka se zaveđa vse težnje mednarodnega položaja naše države. Brez naravnih mej, obkrožena od večjega števila sosedov nego katerekoli druga država v Evropi, mora naša država tembolj biti pripravljena v vsakem trenutku za obrambo svoje neodvisnosti, svobode in celokupnosti proti zavojevalnim težnjam s katerekoli strani. Demokratska stranka bo v tem smislu delala na to, da naša država ne bo yaba za razne osvajaalne načrte, ampak da bo, kar mora biti, glavna zaslonba miru, sloge in utrjenega reda na evropskem shodu.

II. Notranja politika.

4. Demokratska stranka zahteva popolno zasiguranje vseh državljanov v svobodah, volilni red na podlagi sorazmernosti, za zagotovitvo čistosti in pravilnosti volitev, ki se bodo vršile na podlagi splošne, enake, neposredne in tajne volilne pravice.

5. Demokratska stranka smatra, da ureditev države in doslednost v pojmovanju narodnega edinstva zahtevata, da se načelo ujedinevanja izvede do konca; zato zahteva, da se sistem edinstvenosti državnih političnih oblasti in poslov izvede stvarno in enako na celem državnem področju. Istočasno bo delala na to, da se narodu zagotovi najširši upliv na administracijo v samoupravnih edinicah, ustvarjenih po gospodarskih razmerah in geografskem položaju.

Samouprava občin, okrajev, okrožij, odnosno tudi večjih administrativnih področij (oblasti), ki mora biti enaka za vse kraje, jamči narodu odločevanje v vseh vprašanjih družabnih in gospodarskih krajevnih interesov.

Demokratska stranka je nasprotna vzdrževanju in ustvarjanju izjemnih pokrajinskih privilegijev, ker ne odgovarja demokratski uredbi naše države.

6. Demokratska stranka naglašja, da mora biti naša država demokratsko in strogo ustavna monarhija z eno parlamentarno vlado, odgovorno enemu edinemu Narodnemu predstavništvu.

7. Državni organi morajo biti odgovorni i državi i pojedinem, katerih prava so ogrožena.

Popolno neodvisnost sodnikov smatra Demokratska stranka kot podlago celokupnega pravnega reda v državi in osnovno garancijo državljanov in političnih svobod. Delala bo na to, da se zagotovi neodvisnost sodišč od vsakega vpliva. Storila bo vse, da se sodni pravici, ki jo hitreje, nedolžno obsojeni morajo dobiti odškodnino.

Ker so i administrativne oblasti i javni uslužbenci sploh važen element za pravilno delo državnega aparata in za pravilni razvoj narodni v vseh praveh, bo Demokratska stranka zahtevala, da se javnim uslužbencem zasigura njihov službeni in materialni položaj, in delala na to, da se dobe garancije za njihovo svestnost, nepristranost in sposobnost in da se iz državne službe popolnoma odstranijo vsi strankarski in politični obziri.

8. Demokratska stranka usvaja načela svobode vesti in ravnopravnosti vseh ver ter zahteva, da na temelju tega načela zakon skrbi za obrambo in vzdržanje konfesionalnega miru. Zato je Demokratska stranka protivna zlorabi vere kot političnega sredstva in strankarske grupiranju po verski pripadnosti.

III. Agrarna (kmetijska) politika.

9. Demokratska stranka uvažuje v polni meri dejstvo, da poljedelci predstavljajo i po svojem številu i po svoji nacionalni vrednosti daleč najpretežnejši del našega naroda. Naša država je kmetijska država; interesi države, interesi nacionalni in interesi demokracije zahtevajo, da to tudi ostane. Široke mase malih kmečkih posestnikov so edina sigurna in zdrava podlaga za v resnici demokratsko državo.

V interesu državne konsolidacije in dosledna svojemu demokratskemu nazoru bo demokratska stranka celokupno državno gospodarsko politiko vodila v prvi vrsti v skladu z interesi poljedelcev. Trudila se bo, da kmečkemu prebivalstvu zagotovi novi vpliv v vseh javnih in državnih zadevah, ki odgovarja važnosti njegovega položaja.

Iz teh istih višjih nacionalnih in političnih razlogov bo demokratska stranka vedno stala na strani poljedelcev, kadarkoli se bo šlo za obrambo njihovih življenjskih interesov, prepričana, da s tem ne brani kakega posebnega, ampak splošni, nacionalni interes. Z vsemi silami bo delala na to, da pospeši čim hitrejšo ustvarjenje in urejenje vseh poljedelskih organizacij in naprav (kmetijske zbornice in druge avtonomne strokovne organizacije, višje in nižje kmetijske šole, potovalni učitelji, vzorna posestva, zadruge za skupno proizvodnjo in prodajo kmetijskih pridelkov, kreditne zadruge itd.) na načelu samopomoči, samouprave in zakonodaje; zahtevala bo izvršbo del, s katerimi se bo zagotovil čim hitrejši razvoj sela in kmečkega prebivalstva i v kulturnem i v premoženjskem i v političnem oziru.

V tej smeri bo zahtevala, da se v prvi vrsti zasigura za vsako ceno popolna javna varnost na kmetih; da se organizira na najdoslednejši način zavarovanje plodov kmetijskega dela za slučaje nesreč; da se na kmetih izvzede zdravstvene odredbe, ki odgovarjajo stanju sočasne vede; da se z organizacijo kmetijskega kredita, z razvojem zadružništva in vseh oblik združevanja kmetijskega dela in kapitala zagotove kmetovalcem ne le vsi sadovi njihovega dela, ampak se do skrajnih mej povečajo tudi koristi, katere morejo od tega poljedelci imeti; da se dvigne tehnična in strokovna naobrazba kmetovalca in ustvari možnost prilagodenja in izkoriščanja vseh sredstev, s katerimi se dviga poljedelska produkcija; da se odstranijo vse administrativne in druge zapreke za svoboden promet s kmetijskimi pridelki in se organizira in ustroji njihova prodaja in izmena na način, da ostane vsa korist od pridelovanja res tudi pridelovalcu; končno da se neha vsako kršenje svobodne iniciative kmetovalca in vsak poskus, da bi se s tem favoriziral drugi sloj na škodo poljedelca, posebno če bi se to pokušalo z nasilnimi in prevratnimi sredstvi.

10. Skladno s takšno svojo agrarno politiko smatra Demokratska stranka izvršbo agrarne reforme in definitivno re-

guliranje agrarnih odnošajev za bistveni del nacionalnega programa osvobojenja in ujedinenja.

Naša narodna država je dolžna ne le, da takoj prekine formalne fevdalne odnošaje, kjer obstojajo, ampak tudi, da zbrise sledove fevdalizma in izgadi krivice, ki so posledice tega nenarodnega režima.

Zato bo Demokratska stranka tudi agrarno reformo izvedla na tem načelu, da mora zemlja preiti v last poljedelca.

Demokratska stranka proglašja načelo, že poprej v demokratskih državah pri ukinjenju fevdalnih odnošajev osvoje no, da za ukinjeno fevdalno pravo ne gre nikomur mikakšna odškodnina. Istočasno pa tudi izjavlja, da i obziri družabne pravičnosti i nacionalne solidarnosti in državnih interesov zahtevajo, da država prevzame skrb za one imetnike fevdalnih pravic, katerih obstanek bi z izgubo teh pravic bil ogrožen.

Kakor s fevdi je postopati tudi z onimi fevdalnimi posestvi, ki se si pozneje formalno dobila modernizovano obliko lastnine, stvarno pa so čisto fevdalnega značaja.

Veleposestva pa, ki so tudi posredno ali neposredno rezultat fevdalne ureditve, se naj ekspropriirajo in odkupijo po načelih ekspropriacije v splošnem interesu, pa v čim najmanjše obremenjenje poljedelcev in države, pri čemer se je napram dozdajnim posestnikom držati načela družabne pravičnosti. V kolikor bi takšna posestva v drugih okoliščinah izražala svoj čisto fevdalni značaj, je z njimi postopati kakor s fevdi.

Od veleposestev je gotov del rezervirati za naseljevanje poljedelcev brez zemlje iz preobljedenih krajev in priseljencev naše narodnosti iz inozemstva, v prvi vrsti pa za vojnike in dobrovoljce, ki so se borili za narodno osvobojenje, ter za invalide.

11. Demokratska stranka smatra, da istočasno z izvedbo agrarne reforme treba storiti tudi korake, ki bodo zasigurali trajnost rezultata te reforme in učvrstili i stare i nove male posestnike na njih posestvih.

Zato bo zahtevala, da se poleg ukrepov, predvidenih v točki 9. tega programa, še predno bi ti mogli začeti dajati povoljne rezultate, takoj bodisi s strani države, bodisi z državnim iniciativno store koraki, ki bodo omogočili, da bo mali posestnik mogel iz svojega posestva z racionalnim obdelanjem imeti vse one koristi, ki jih mora imeti; delala bo na to, da se zaščitna zakonodaja, ki je obstojala v kraljevini Srbiji, v zvezi z reformo dednega prava razširi in spopolni po dobljenih izkušnjah, in da se prepreči poznejše propadanje malih kmetijskih posestev ter da se tudi važna vprašanja paše in uporabe šum ter skupnih posestev regulirajo skladno z narodnimi interesi.

IV. Ekonomska politika.

12. Demokratska stranka smatra, da kooperativne organizacije tvorijo sestavni del njenega ideala, demokratski urejene družbe, ter da one v ostalem najbolje odgovarjajo i značaju i mentaliteti našega naroda. Zato bo zahtevala, da država i zakonskim i administrativnim i finančnim potem čim najkrepkeje podpre ustanavljanje in širjenje zadrug pridelovalcev in porabnikov ter sploh zadrugni pokret.

Obrtna panoga je tvorila vedno v našem narodu važen del narodnega gospodarstva, njeni predstavniki pa zanesljiv nacionalni element. Demokratska stranka smatra, da je v interesu krepitve demokratskega utroja našega naroda, da obrtni sloj organizira v naši državi, da mu ustvari možnost, da se z uporabo modernih tehničnih sredstev, z organizacijo kredita in z uporabo kooperativnih organizacij za nabavo surovin in prodajo izdelkov vzdrži in ojači na vseh poljih, ki po naravi stvari niso rezervirana ve-

liki industriji. Posebni, od države ustanovljeni zavodi morajo skrbeti za uvedbo novih obrti in izpopolnitev starih, ter za tehnično izobrazbo obrtniškega narščaja.

13. Demokratska stranka smatra, da v delokrog njene brige za jačenje malega človeka in za ustvarjanje zavestne, ekonomsko neodvisne, i politično i družabno izvežbane demokracije spada urejenje delavskega položaja. Skladno s tem stališčem glede celokupnega problema jačenje demokracije v njenih osnovah bo Demokratska stranka delala na to, da se tudi delavcem zasigura ona ekonomska neodvisnost, ona osebnostna i politična svoboda, kakoršno hoče zagotoviti poljskim delavcem in malim kmetom. Ker tega za delavce ni mogoče doseči na isti podlagi kakor za poljedelce, se mora izgraditi posebno zaščitno zakonodajstvo, s katerim se jim zasigura njihova pravična deležnost na koristih proizvodnega dela, se regulira vprašanje o zavarovanju za starost, invalidnost, brezposelnost ter se jim sploh nudi garancija za neogroženost osebnega in rodbinskega obstanka in razvoja.

14. Demokratska stranka bo v smislu svojih osnovnih načel — naslanjajoča se na načelo narodne solidarnosti, delala na to, da se ublaži razredni boj in se doseže harmonično sodelovanje vseh razredov na povzdigi in jačenju našega naroda. Zoperstavila se bo z vso silo poskusu kateregakoli razreda, da svoje razredne interese zadovoljuje na račun ostalega naroda.

15. Demokratska stranka bo zastavila ves svoj vpliv, da se gospodarsko življenje, globoko razrušeno po vojni in njenih posledicah, čim prej obnovi in razvije. Smatra, da se more bodočnost naše narodne države samo tako zasigurati, če bo razvoj naše narodne proizvodnje šel sporedno z razvojem državnih in družabnih potreb. Naša država ima vse naravne pogoje, da postane gospodarski jaka, bogata in napredna. Za to pa treba veliko dela, energije, podjetnosti in vztrajnosti, poleg tega pa zaupanja v stalnost družabnih odnošajev in utrjenega pravnega reda.

Demokratska stranka bo skrbela, da se to zaupanje ojači, da se odstrani vse, kar bi onemogočilo privatno iniciativno v njenih naporih za razvoj ekonomskega življenja. Demokratska stranka smatra medtem za nujno, omejiti vsemogočnost kapitalizma posebno v veliki rudarski in šumarski industriji in v racionalnem eksploatiranju vodnih sil. Država mora vobče biti regulator in kontrola vseh velikih vej gospodarskih in mora osigurati narodni celoti sorazmerno deležnost na njih prosperiteti.

Skladno s temi načeli bo Demokratska stranka delala na to, da se sedajnim nenormalnim razmeram čimprej napravi konec in da se čimprej da odškodnina po vojni oškodovanim državljanom, ki imajo do odškodnine pravico; da se napravi konec moratornemu stanju brez ekonomskih pretresljajev; da se ukinejo izjemne določbe, ki danes ovirajo razvoj proizvodnje; da se spravi iz prometa tulli papirnati denar; da se stabilizira valuta brez drastičnih ukrepov, ki bi oškodovali posamezne pokrajine; da se z eno besedo v čim krajšem času ustvari možnost za delo in proizvodnjo v vseh panogah ekonomskega življenja.

Demokratska stranka smatra za posebno dolžnost, da osobito naglasi težnjo finančnega položaja, v katerem se nahaja naša država. Iz tega težkega položaja moramo iziti le s svestnim stremljenjem in pripravnostjo celega naroda, zato je nujno potrebno, da je narod vedno odkrito in lojalno obveščen o finančnem položaju. Finančnega položaja naše države, kakoršen je danes, ne moremo odpraviti samo z izjemnimi odredbami in žrtvami samo poedincev in poedinih razredov. Demokratska stranka navaja način pro-

gresivnega davka in zahteva davek na vojne dpbčke; stori to v glavnem iz moralnih razlogov in iz razloga pravičnosti bolj nego iz finančnih razlogov. Zaveda se, da pri zidanju velike narodne zgradbe moramo vsi doprinesiti svoje deleže. Istočasno pa veruje v čvrsto voljo našega naroda, da bo svojo narodno državo, katero je umel ustvariti, hotel tudi obdržati in ji dati, kar je treba.

Demokratska stranka je torej odločena delati na to, da se v upravljanje naših finančnih stvari čim največ jasnosti, in da s povišanjem državnih dohodkov in z najstrožjo štedljivostjo v čim najkrajšem času pridemo do proračunskega ravnotežja; da se dvigne državni kredit na dostojno višino in se ustvari možnost pravičnega upravljanja z državnimi financami.

V. Kulturna in zdravstvena politika.

17. Demokratska stranka smatra, da je prosvetna povzdiga naroda in edin-

stvena šolska politika pogoj za pravilno udeleževanje narodnega ujedinjenja in edinstvene narodne jugoslovanske kulture, in zahteva zato izenačenje šolstva, v kolikor bi to bilo potrebno za dosego tega cilja, v celi državi Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Šolstvo mora biti državno. Osnovne šole se morajo po možnosti vse vzdrževati iz državnega proračuna. Osnovno šolstvo mora biti tako urejeno, da se ne žalijo čustva nobene narodnosti in pobenega veroizpovedanja v naši državi. Obisk osnovne šole je obvezen za moško in žensko dečo. Današnje stanje našega šolstva zahteva korenito spremembo, ki bo računala s sedanjimi narodnimi potrebami in s posebnim geografskim in notranjim ustrojem našega naroda.

Z ozirom na to, da je naša narodna inteligenca v vojni bila zredčena in da nesrečne politične razmere, v katerih je naš narod živel, niso dopuščale, da bi se bila že tudi poprej razvila skladno z na-

rodnimi potrebami, bo Demokratska stranka skrbela, da se store vsi koraki za čim hitrejšo njeno obnovo. S temi koraki se mora zaječiti ne le dobra usposobljenost in temeljna izobrazba bodoče inteligence, zagotoviti se mora tudi, da se ne obnavlja samo iz mestnega prebivalstva, ampak še v večji meri nego dozdaj iz kmečkega dela našega naroda, ker je le tako možno ustvariti čim tesnejšo duševno vez med narodnimi masami in njihovo inteligenco ter zagotoviti njen zdrav nacionalni karakter.

18. Demokratska stranka smatra za eno glavnih potreb, narodnih in državnih, delo za kulturni in intelektualni razvoj ženstva. Zastavi hoče ves svoj vpliv, da se čim prej izgladijo družabne, državljanske in politične neenakosti, ki ta razvoj ovirajo, in da se omogoči udeleževanje načela popolne politične ravnopravnosti moških in žensk.

19. Posebno hoče Demokratska stranka skrbeti za to, da se vsem, ki so

v vojnah trpeli, posebej dobrovoljcem in invalidom, zagigura življenski obstanek, istotako njih rodbinam. Skrb za vojne sirote bo poseben predmet državne skrbi.

20. Država mora z vsemi sredstvi skrbeti, da dvigne in čuva narodno zdravje. Posebno se mora boriti proti kužnim boleznim, ki zatirajo naš narod. Treba je uvesti zdravstvene predpodebe za očiuvanje zdravja narodnega narasčaja; uvesti zaščito mater, brezplačno zdravljenje kužnih bolezni in siromašnih slojev in olajšati zdravljenje vobče z zidanjem bolnic, sanatorijev in ambulatorijev. Zdravstvena zakonodaja mora biti stvarna in prilagojena razmeram, ki vladajo v našem narodu.

21. V vseh drugih kulturnih, ekonomskih, družabnih in političnih vprašanjih, ki tu niso omenjena, bo Demokratska stranka zvezemala stališče skladno s splošnimi načeli, ki tvorijo osnovo programa.

Glavni odbor Demokratske stranke.

Pojdite med ljudstvo!

Prijatelj z dežele nam piše:

Dostikrat se sliši, da je sln, katerega je dal kmet študirat, se sramoval pokolenja svojih roditeljev. Veliko več zaupanja bi imelo naše ljudstvo do svojih študiranih sinov — če tudi niso postali duhovniki — ako bi ti ne pozabili svoje kmečke roditeljske hiše; kajti mnogo jih je, ki so odšli iz kmečke hiše, ne da bi se kedaj spet v njo povrnili. Često se dogaja, da tisti, ki je dosegel po svojih zmožnostih in s pomočjo starišev ali drugih podpornikov večji uspeh in višji čin, ni hotel spoznati svojega sošolca iz ljudske šole, čeravno sta kot rojaka skupaj krave pasla. Oni pa, ki se pogosteje vračajo v svoje rodne domove in posejajo svoje znanje iz mlajših let, so ljubljenci svojih starišev in ljudstva, ki jih na tem spoznava.

Ni izobraženčeva zasluga, da je dosegel višji cilj, svet bolje spoznal in se več priučil. To je zasluga vseh in vsakega, ki je doma zanj trpel. Zatorej nima prav nobene pravice se sramovati ali celo zaničevati tiste, iz katerih je izšel. Narod pa tudi takšne napuhence zame-tava! Le škoda, da pri tem trpijo tudi drugi, ki imajo ljubezen do svoje rodne grude, do svoje roditeljske hiše in prijateljev iz mladih let! Ti imajo zbog tega težko stališče, ker se jih krivo sodi. Ljudstvo nima zaupanja, ker je zgubilo vero v svoje sinove, katere je poslalo v svet. Za takšno nezaupanje pa zadostuje le en sam slučaj, deset drugih pa zanj trpi.

Mnogo je škodovala vojna s svojimi posledicami inteligenci na ugledu. V tem času je bil vsak zaveden Slovenec podvržen avstrijskemu policistu in moral je skrivati svoja čustva, da ni prišel na vešala. Ljudstvo je vojno in njene zakone preklinjalo, slovenski uradnik, posebno pa učitelj je moral biti proti njemu, ker mu je tako nemški birokrat zapovedal. Slovenec ni smel razodeti svojih čustev onemu, kateremu je moral rekvirirati, ampak je moral molčati in svoj čin zagovarjati.

VINKO V. GABERC:

Poglavje o prajstrajbarjih.

(Naravoslovna črtica.)

Dolina šentflorjanska je zelo bogata raznih živali. Poleg čisto nedolžnih, oz. celo koristnih živali jo naseljujejo tudi divje zveri in ujede. Pravi roparski živi-ni prištevamo prajstrajbarje, verižnike, prekupce in vse druge sleparje te vrste.

Prajstrajbar in njemu slična golazen niso avtohtoni v šentflorjanski dolini, to znači, oni so se šele v zgodovinski dobi priselili v Slovenijo. Častitljiva kronika nam pravi, da se je prajstrajbar zaredil jeseni leta 1914, to je v prvem letu vojne vseh narodov tega sveta. Neki Drenovec, ki je bil tistokrat sodnik v območju starodavnega ljubljanskega gradu, je namreč obsodil neko žensko Špelo na 50 kron globe in tri dni rčeta, ker je zahtevala za kilogram krompirja 4 avstrijske vinarje več nego bi bila smela terjati v smislu stroge krščanske morale tedaj-nih bogaboječih ljudi. Zanimivo je, da je zlo, radi katerega še sedaj trpimo, začelo z — žensko. Toliko nam pravi pergament.

Kmalu na to se je ta golazen zelo razpasla. Nastala je vseobča zmeda; pojavilo se je toliko vrst teh roparskih zver-ri, da jih najboljši poznavalci ne ločijo,

To pa je minulo. Sedaj lahko vsak narodnočuteč Slovenec stopi na plan. Kar smo zamudili, moramo nadomestiti! Sedaj je čas prišel, da gremo med ljudstvo, ga spoznavamo in vzljubimo, da bo tudi ono nas spoznalo in nas vzljubilo.

Potrebno je, da naš slovenski izobraženec, posebno uradništvo in učiteljstvo, hodi v svojih prostih urah na kmete, se pogovarja z ljudstvom in mu razjasnjuje splošni položaj, ga pouči v vsem, o čemur hoče slišati in se poučiti (in ljudstvo rado sluša!) — in sicer nepristransko, brez naltolcevanja in laži! Ljudstvo, ki ne pozna tok politike, ne ve soditi, kako težko se dandanes živi, kako težko se dobavljajo vse potrebne reči, ki jih človek rabi, posebno te, za katerimi kmetovalec najbolj povprašuje. Ljudstvo potem ne bi več tako zabavljalo, ne slišale bi se besede: »prokleta Jugoslavija«, ampak bi umevalo položaj ter se zadovoljilo s tem, kar se mu po najboljši volji lahko nudi. Potem bi se kmetovalec sam udeležil zboljšanja, ne bil bi tako dostop-ten raznim hujskarijam od gotevih strani, potem bi tudi verižnike in hujskače pognal!

Skrbimo torej potom pouka za to, da povsod odstranimo nezaupanje in da pridobimo umevanje, razsodnost in zboljšanje obstoječih razmer!

Državni nadzor in drž. uprava veleposestev.

Stanje, koje je ustvarila v celem svetu vojna, zahtevalo je nujno tudi pri nas velike socijalne in ekonomske reforme, med katere spada brezdvomno tudi naša agrarna reforma. Reforme tako velikega obsega, povzročale so vedno močne stresljaje v ekonomskem življenju naroda.

Ako si pobližje ogledamo sedanje prilike v našem ekonomskem življenju, posebno prilike poljedelske produkcije, pridemo do nepobitnega zaključka, da niso te prilike — v kolikor se v javnosti nepovoljno kritizirajo — vstvarjene samo po agrarni reformi, nego da so neizbežna

ampak jih imenujejo kar s skupnim imenom »prajstrajbarija«. Še porekla in izvora jim učenjaki ne slutijo. Mislim pa, da ni kriva podmena (hipoteza), da so prajstrajbarji došli iz jutrove dežele. Krivi kljuni in nesramne manire markantnih eksemplarov pričajo za to, da so došli iz Palestine. Potem pa so nastale potom križanja in prilagoditve našemu podnebnju razne pasme, tako da imamo danes visokorazvito in z vsemi odličnimi lastnostmi obdarjeno domačo zver, ki ni prav nič za kako dunajsko ali zagrebško.

Prajstrajbar se bavi z vsem, kar se mu nudi, a vendar ničesar ne dela. Živi se ne z delom svojih rok, ampak z obzirnostjo občinstva in prizanesljivostjo oblasti. Za časa vojne narodov je bil prajstrajbar privilegirana živina. Bil je ne samo vojaščine oproščen, ampak je dobival celo redove in odlike kot znak priznanja za hrabro vztrajanje v varnem zaledju. Bili so zanj zlati časi. Našel si ga povsod: na cestah, ulicah, kolodvorih, v vagonih, posebno pa seveda v trgovinah in javnih lokalih. Pojavljali se je zdaj na konju, zdaj peš, zdaj v avtu, zdaj v kočiji. V aeroplan si pa ni upal, ker bi preveč tvegal. Na aeroplan so sedali le desperadi, ki so že obračunali z življenjem; za to pa prajstrajbar nima povoda.

Glede prajstrajbarjeve zunajnosti je

posledica desorganizacije starega državnega reda, koje je povzročila svetovna vojna sama po sebi. Nov družabni red zgraditi je treba na solidni podlagi, a naloga vseh javnih faktorjev je, sodelovati pri tem in skrbeti, da se isti zgradi v duhu novega časa s kolikor mogoče rahlimi ekonomskimi in socijalnimi stresljaji. Treba je vsled tega tudi izvebo agrarne reforme spraviti v sklad s opravičenimi zahtevami, koje se danes stavi na obnovo in napredek poljedelske produkcije.

Ministrstvo za agrarno reformo postavilo se je radi tega na stališče, da je treba pri izvajanju agrarne reforme obdržati kolikor mogoče stalno kontinuiteto poljedelske produkcije ter bo vsled tega z ene strani obvezalo vse poljedelce, ki dobe zemljo od veleposestev, da izpolnijo gotove pogoje z ozirom na obdelovanje zemlje, a z druge strani bo postavilo veleposestva pod državni nadzor in po potrebi tudi pod državno upravo, to pa radi tega, da se obdrži stabilnost produkcije.

Ministrstvo za agrarno reformo izdelalo je uredbo o državnem nadzoru in o državni upravi veleposestev. Intencija uredbe je v glavnem, da se obdrži in čemogoče z racionalnim obdelovanjem še poveča produkcija na veleposestvih v času, ko se ima izvesti agrarna reforma.

Po tej naredbi imajo veleposestniki nevezane roke pri obdelovanju svojih veleposestev, seveda mora biti to obdelovanje racionalno in napredno, ozirati se mora na občne potrebe, negovati mora agrarno industrijo — kjer to gre v prvi vrsti sladkorno industrijo — dvigati mora mlekarstvo, živinorejo, poboljševati vrste semen itd. Veleposestniki morajo vsled tega obdržati cel inventar, živ in mrtev, v polnem obsegu; isti se bo zmanjševal le v toliko, v kolikor se bo površina posestva po izvajanju agrarne reforme krčila.

Naloga državnega nadzora je, da čuva nad tem, da veleposestniki navedene dolžnosti točno izpolnjujejo, ako bi se tega ne držali, prevzame se njihovo posestvo po novi uredbi v državno upravo. O-

prijomniti, da je zelo odlična. Ko je za obleko vobče hudo, ti nosi on fino angleško robo, na sprednjih ekstremitetah so mu moderne glace-rokavice, zadnje ekstremitete pa tiče po leti v čisto lakastih čevljih, ali pa po zimi v finih škornjih z golenicami. Hlače so navadno »bričes«, jopič je običajno krojen za šport (prajstrajbarija namreč ni resno, pač pa danes že precej nevarno delo!) in kakor željno glavo iz ovratnika štrlečo tikvo z ošabnimi očmi krije neredkokrat bujna angleška kapa. Zimska suknja je krojena zelo reprezentabel in je precej kratka, da se zveri ne bi opletala okoli nog, če bi jo policija vendar zalotila in bi jo zasledovala, kar pa se zgodi le redkokdaj. Dočim kažejo nekatere teh zunanjih znakov tudi druge, čisto koristne živali, in bi jih bilo mogoče zamenjati s kakim prajstrajbarjem, nosi poslednji znamenje, ki skoro nikoli ne vara. To je doig in zelo širok šal, ki ga ima ta krvoses zavitega okoli vrata, da vse konci predi in zad do nad kolenom. Opazovalci, ki se z vne-mo bavijo (teh seveda ni iskati na pristojnih mestih!) z dejanjem in nehanjem — ki ga pa še ne bode tako kmalu — prajstrajbarjev, pravijo, da je to znak, da ti sami čutiš, da bi moralo na vrst priti nekaj, kar bi se dalo oviti in zadržati. Preživlja se prajstrajbar — če treba

meniti je, da preidejo gozdovi v vsakem slučaju v državno upravo.

V uredbi je jasno in točno določena kompetenca državnega nadzora veleposestev; inicijativa in dobra volja veleposestnika pri obdelovanju onega zemljišča, ki se mu pušča v žitek, ni v nobenem slučaju vezana.

Nadzor se ne bo vodil birokratsko, ampak strokovnjaško, pazilo se bo, da se produkcijo po možnosti dvigne, obenem pa tudi, da se varuje interese sistematične izvedbe agrarne reforme.

Za vodstvo državne uprave na cnih veleposestvih, koje prevzame ministrstvo za agrarno reformo v svojo upravo, veljajo po uredbi ista načela.

Politične vesti.

Demisija dr. Žerjava sprejeta, dr. Brejc zopet predsednik deželne vlade v Ljubljani. Prestolonaslednik-regent Aleksander je odobril ostavko bivšega predsednika pokrajinske vlade za Slovenijo dr. Žerjava in imenoval novim predsednikom dr. Brejca ter mu poveril nalogo, da stavi ministrstvu predloge za zasedenje poverjeništev deželne vlade v Sloveniji. Dr. Brejc je prejel posle predsednika dne 26. tm.

Izvrševalni odbor Jugoslov. socijalno-demokratske stranke v Ljubljani je v seji 22. tm. odobril dozdajno taktiko stranke in njenih voditeljev. Odobrava tudi vstop stranke v vlado v času, ko je konstruktivno-organizatorično delo začasno za delavstvo odločilnega pomena. Obsodil je elemente v stranki, ki so kršili strankino disciplino z javnim napadanjem njenih mandatorjev in ugovorili, da bo v bodoče take elemente izključil iz stranke.

Značilna smer nove vlade na Hrvaškem. Iz Zagreba se nam poroča, da so se prvi večer po em, ko je postal dr. Laginja hrvatski ban, vršile po mestu demonstracije, pri katerih so se šlišali klič »dol s Srbijo«, »Živio kralj Karlo«. To znači gotovo najmarkantnejše: v kaki smeri bo vodil novi ban s svojimi pristajši politiko svoje pokrajinske vlade. Jas-

— tudi naravnost s sleparstvom, tatvino, ropom, umorom in požigom — in je torej obče nevarna zver. V žganja polni poljski deželi se je bil pojavil trežen lovec — Paderewski so mu pravili —, ki je neko krivokljuno živino te pasme ustrelil. Nato je bilo v naši dolini precej hrupa. Oblast je mislila tudi tukaj ukiniti večni »šoncajt«, a ko so nekoliko bolj premislili zadevo, so videli, da bi revir preveč trpel, če bi nastavljali zanke ali streljali že radi vsake malenkosti.

Prajstrajbar ima zelo debelo kožo. Občutka menda nima sploh nobenega. Lahko mu rečeš lump in falot, pa se ne zmeni ne; da mu le nese. Osebnost ne varen; če ga ne dražiš, ne napada. Da, še izogiba se rad družbe, če vidi, da je ne more odreti. Policije, davkarje in državnega pravdnštva pa se ne boji preveč.

Stanjuje, kjer pač more. Dočim živ nekateri v gradovih in vilah, se veselo drugi svojih solnčnih dni v palačah ali vrtovi ograjenih hišicah. So pa tudi bolj skromne vrste. Drže se v samotnih sobicah, ki so jim hkrati skladišča; polegajo po hotelih, ali pa se potikajo večno po železnicah. Udeležujejo se manj izdatno. Le včasih pokažejo svojo naravo. Pri kakikakih muziki ti začno udarjati po mizi in razlivati šampanjec.

no je, da taka reakcija ne bo mogla dolgo vstrajati, akoravno so na Hrvaškem za to dosedaj še najpripravnější. Dobri, ujedinjeni Hrvati pa bodo brezdvomno spravili barto z njegovo kliko tje, kamor spadajo vsi razdiralci edinstva. Če novi režim ne bo je in ostane samota v zgodovini našega naroda!

Pogajanja za vladu na Hrvaškem. Bivši opozicijski blok je imel 25. tm. pogajanja glede sestave hrvatske vlade. Narodni klub je ponudil pučki stranki (dr. Korošček) samo en mandat, akoravno je stranka mnenja, da ji pripada več mest, ker je enako močna kot Narodni klub. Vsled tega ni prišlo do sporazuma. Vlada bo sestavljena baje iz Narodnega kluba in skupine dr. Medakovića ter srbskih radikalcev.

Nov upravnik v Prekmurju. Regent Aleksander je imenoval svetnika Frana Schitnika, dosedajnega vodjo okrajnega glavarstva v Kranju, upravnikom Prekmurja.

Nova ofenziva Djenikinove armade se je pričela v južni Rusiji, kjer so prostovoljci zavzeli mesto Rostov ob Donu. Boljševiki so izgubili baje nad 1900 mozi in 22 topov ter mnogo vojnega materiala.

Opatija in Voloska morata pripasti po Wilsonovi novi notji Jugoslaviji. Nota odločno odklanja izvedbo londonske pogodbe, pač pa dopušča nov kompromis, vendar izključuje iz njega ozemlje okrog Voloske in Opatije. Amerika hoče tudi sodelovati pri rešitvi mejnih vprašanj v Albaniji. Wilson zahteva, da se vprašanja bodočnosti Dalmacije rešijo diplomatskim putem.

MARIBORSKE NOVICE

Magistratnim ravnateljem v Mariboru je imenovan notarski kandidat Emil Kramer.

Šolska vest. Državni realki v Mariboru je pridelen v službovanje kot učitelj risanja Jožef Žagar, učitelj na II. dekliški meščanski šoli v Mariboru. Isti šoli je prideljena v službovanje Ljudmila Poljanec, učiteljica pri Kapeli.

Vlom. Neznani hudodelci so vlomili v Ruško kočjo ter naredili mnogo škode.

Dva madžarska komunisti je prišla mariborska policija. Eden je bil na Ogrskem že na smrt obsojen ter se je skrival po mestu, drugega so pa izsledili v Studencih pri Mariboru. Odposlali jih bodo zopet na Ogrsko. Razun tega se pa klati po mestu še nek drugi komunist-žid, ki prireja zborovanja.

Mariborski Nemci priredijo v poslopju »Kreuzhof« prvo nemško gledališko predstavo.

Tovarno za pletenje nogavic, lopičev in drugih pletenin ustanovil je v Mariboru znan slovenski trgovec g. Ivan Šoštarčič.

Revežem in šolski decij je daroval g. Ferdo Sert, trgovec v Mariboru mestnemu magistratu znesek 20.000 K. Posnemajte!

Glas jim je nekako čuden in ni enoten. Govoré sicer slovenski ali hrvaški — ali redko pravilno —, vendar jim pa uhaja prerado na »tajč« ali »jidiš«. — Ti dve zadnji vrsti ste posčno žlahtne kakovosti.

Učeni svet in javnost, ki se za to zanima, označuje prajstrajbarje na kratko s »p. t.« Da ne bo nesporazuma, moram opomniti, da je v novem imeniku naročnikov telefona, ki ga je nedavno izdalo ravnateljstvo pošte, telegrafa in telefona v pokrajini Slovenije, marsikaka firma označena v oklepju s (p. t.). To pa ne pomeni prajstrajbar, ampak — protokolična tvrdka. To treba pripomniti, da ne bo nikomur krivice.

In vendar se obetajo prajstrajbarjem slabi časi. Ustanavljajo se obrambna društva, ki so si stavila nalogo zatirati to golazen z zakonitimi sredstvi. Ne bilo bi pa slabo, če bi uporabljali tudi strup, žveplo, dinamit in druga izdatna sredstva. Opažamo, da se te roparske pošasti sedaj izseljujejo. Zdi se, da jim v Jugoslaviji, ki se čisti avstrijskega ozračja, ne gaja več. Upajmo, da bodo mogli skoro o prajstrajbarju govoriti kakor o dnozavru, pticu alku ali o mamutu, ki nam je znan po izkopinah v zledenelih tundrah sibirskih.

Pa primera prajstrajbarja z mamutom je ponesrečen. Od mamuta imamo predragoceno kost dočim od prokletih prajstrajbarskih kosti ne bo nikoli koristi.

Ruski operni pevec priredijo 10. marca t. l. v mariborskem mestnem gledališču velik koncert.

Na javnem shodu NSS dne 22. tm. je odposlanec načelstva NSS izjavil v svojem govoru, da njegova stranka ne sklepa nobenega kompromisa, ampak da bo tudi v Mariboru nastopala popolnoma samostojno pri bodočih volitvah.

Mariborska tiskarna d. d. ima svoj redni občni zbor dne 6. marca t. l. ob 17. uri v svoji tiskarni v Mariboru Edmund Schmidova ulica št. 4 (prejšnja Kralikova tiskarna).

Iz jugoslov. dem. stranke

Javen shod JDS v Ljubljani. Vse, ki se žele udeležiti velikega javnega shoda JDS v Ljubljani, dne 29. tm., opozarjamo, da gre vlak iz Celja ob 4. uri 59 min. jutraj, nazaj iz Ljubljane pa ob pol 3. uri pop. Prenočevati torej ni treba, razun t. n. iz Savinjske doline, ki pridejo že v soboto zvečer v Celje.

Enotna Demokratska stranka se osnčuje, kakor smo že poročali, za celo kraljevino SHS. Na uvodnem mestu pri našamo danes načrt strankinega programa. Slovenski demokrati se bodo na nedeljskem zboru v Ljubljani načelno izrekli za ustanovitev enotne stranke.

Na občnem zboru krajevnih organizacij JDS v Konjicah, dne 8. tm. je bil izvoljen predsednikom zopet g. dr. A. Prust; njegov namestnik je živnozdravnik g. Fr. Veble, tajnik g. sod. kancel. Jos. Ferenc, blagajnik g. davč. ofic. Iv. Madronič, odborniki pa gg. Režabek, Dobnik, Sorman in Grobovšek. Organizacija lepo napreduje. V kratkem prične z obširno akcijo za aprovizacijo okraja.

CELJSKE NOVICE

Iz seje mestnega sosveta celjskega dne 26. febr. Vsled izstopa gg. Bračka in Marna iz mestnega sosveta se imenujejo novi člani v gospodarski in personalni osek in v osek za plinaro. — Mezoe mestnim uslužbencem, ki dobivajo dnevne mezde, se zvišajo. — Rešilo se nekatere prošnje za sprejem v domovinsko zvezo. — Sklene se, z ozirom na ogromno zvišanje stroškov za premog in plač delavcem, zvišati s 1. marcem cene plinu od 4 na 6 K za 1 kub. meter. — Sklene se končno zvišati najemnino za zemljo, ki jo daje mesto vsako leto v najem prebivalcem.

Olepševalno društvo v Celju se je 26. tm. ob lepi udeležbi iz slovenskih krogov, ki se za lepoto Celja in okolice zanimajo, ustanovilo. Sklicatelj g. dr. Kalan je v uvodnih besedah podal zgodovino razpusta bivšega nemškega društva, katero smo hoteli prvotno Slovenci prevzeti in se je v to svrhu nabralo že 130 članov. Kakor zatrjujejo Nemci, so morali razpustiti društvo iz finančnih razlogov. Ker se bo tujski promet v Celju sčasoma zopet dvignil in ker je lega Celja ena izmed najlepših in istotako

Boj alkoholu.

Slovensko ženstvo pomagaj si!

Kdo mora nositi najhujše posledice moške podivjanosti, povzročene po alkoholu? Žena.

Kdo mora gledati solznih oči otroke, ko prosijo kruha in ljubezni, katere jih je oropal alkohol? Žena.

Ženo in mater je alkohol ogoljufal za njeno srečo. Teptana je, onečaščena, sužnja možu-pijancu.

To je že spoznalo ženstvo brez razlike stanu po drugih deželah: v Švici, na Angleškem, Švedskem, Norveškem in v Ameriki ter doseglo s svojim vztrajnim delom velikanske uspehe v boju proti alkoholu. In kar so dosegle te žene, lahko doseže tudi slovensko ženstvo. Zganite se!

Iz starih časov.

Ze stari narodi so se mnogo borili proti alkoholu, temu velikemu sovražniku človeštva, razdiratelju družinskega življenja in protivniku vsega napredka.

Pri starih narodih so bili zakoni proti alkoholu prav strogi. V Atenah, domovini umetnosti in lepote, so stari Grki obsodili nekega zakonodajnega uradnika na smrt, ker se je preveč napil.

Strogi Spartanci pa so šli še dalje. Ti so popolnoma prepovedali pitje opojnih pijač in Lykurg je ukazal, da se povsod zatre vinskih trta.

Za časovinske republike je bilo prepovedano pitje mladini vino; šele nad 30 let stari moški so smeli uživati vino.

mestni vrt, je nujna potreba za ustanovitev društva, ki bo skrbelo za vzdrževanje lepote mesta, parka in okolice, sama ob sebi podana. V pripravljalni odbor, ki mora takoj vse posle društva prevzeti in pripraviti ustanovni občni zbor, so izvoljeni: Kot predsednik mag. koncipist dr. Ivo Šubic, kot odborniki ozir. odbornice pa gg. Volavšek (hišni posestnik), Volovšek (davčni uradnik), Travirka (gozdarski svetnik), Šentjanc (mešč. učitelj), Rihtaršič (gozd. uradnik), Pelikan (fotograf) ter gospe dr. Kalanova in Rebekova. Prepričani smo, da bo novi odbor v verno šel na delo, pa tudi, da bo društvo našlo pri našem občinstvu vsestransko razumevanje in podporo.

Tanzlehrkurs v Celju. Prejeli smo: K zadnji tozadevni notici se nam poroča, da so nemški obiskovalci tega tečaja sklenili bojkot slovenskih kurzovcev, ker hočejo sami zase biti. In zgodilo se je, da so bili pri napovedani plesni vaji Slovenci sami, ker so Nemci demonstrativno odšli. Med temi so bili razni Skoberneč, Schlessl, Hauswirthi, Rischnerji itd., sama nadebudna mladina ljudi, ki jedo slovenski kruh. Naravnost nesramno in izzivalno pa sta se proti Slovincem obnašala mladi Woschnag in Lindauer. Kedaj bo vendar enkrat ponchala naša potrpežljivost napram nemškim nadutežem in izzivačem?

S celjske ulice. Prejeli smo: Če clovek gre po Celju in po bližnji okolici, še najde in sliši marsikaj, kar bi ne smelo več biti. Jarmerjeva vila v Gaberju nosi še vedno nemške napise (höse Hunde itd.) Ali se gospodu Jarmerju še vedno zdi, da ne živi od slovenskega ljudstva? — Srečaš zaljubljeni slovenski par — sčebetati mora seveda švabsko. — Tudi marsikakega častnika slišiš vkljub tozadevnim nasprotnim naredbam še vedno klatiti švabsčino!

»Derganz-Marn«. Gosp. Jos. Marn nam je na našo notico v št. 24. »Nove Dobe« poslal popravek po § 19., ki seveda ne odgovarja predpisom in poleg tega vsebuje upravljanje žalitve mestnega oskrbnika Bezenška. Da pa nam gospod Marn ne bo očital pristranosti, ugotovimo iz njegovega »popravka« sledeče: Marn ni bil poprej krojač in konduktor, ampak do svojega 28. leta kmet; z mestnimi delavci ne govori nemški, ampak slovenski; z Derganzem se ne shaja ponoči; ne troši govorice o mestnem gospodarstvu.

Na občnem zboru Zveze slovenskih posolilnic v Celju, ki je lastnica Zvezne tiskarne, dne 26. tm. je bil namesto g. Jos. Smertnika izvoljen predsednikom g. Ivan Prekoršek. V odbor je izvoljen tudi g. dr. V. Kukovec.

Zamenjavo bankovcev je odklonila vsled prezaposlenosti Zadruga Zveza v Celju.

Po uličnih napisih ljudje v Celju stalno povprašujejo. Dolži se merodajne činitelje, da jih še ni. Ponovno torej povdarjamo, da so ulične in hišne tablice že davno naročene. Prišlo je že tudi

V slučaju pa, da je kdo storil zločin v pijanosti, se to ni smatralo kot olajšujočo okoliščino, temveč se je zločinca zaradi tega še strožje obsodilo.

Grški modrijan Pittakos v Mytileni je izdal naredbo, da se mora vsakoga, ki je v pijanosti zagrešil kak zločin, dvakrat strožje kaznovati, kakor onega, ki ga je storil v treznosti.

Mohamed ustanovitelj izlama je popolnoma prepovedal v koranu vživanje vina.

Karol Veliki je mnogokrat strogo opominjal svoje dvornike, naj ostanejo trezni.

Francoski kralj Franc I. je odredil 1. 1536 jako stroge naredbe proti alkoholikom. Odredil je, da se vsacega pjanca kaznuje v prvem slučaju z ječo ob kruhu in vodi. Ako so koga drugič zalotili pijanega, se mu je naštele primerno število palic; tretjič so ga pa pretepli z bičl. Ako je ostal nepoboljšljiv pijanec, odrežal se mu je en prst na nogi, ako to ni pomagalo, se ga je izpostavilo na sramotni kamen, a končno se ga je izgnalo iz domovine.

V nekaterih drugih deželah so zatrdili pijance v ječo ter jim dajali le tako hrano, ki je bila pomešana z žganjem in tako dolgo, dokler se ni pijanec zamusilo ter se je začel braniti vživati tako hrano. Ali pa so zapirli vse, ki so jih našli pijane na ulicah, potem pa, ko so se stregli, so morali pometati cesto, ne glede na to, ali je bil kdo bogataš ali siromak.

davno obvestilo, da so izdelane in odposlane, žal jih do danes še ni na mestu. Vendar je upati, da dospejo v najkrajšem času.

Zveza jugoslovanskih železnicarjev podružnica Celje priredi v soboto, dne 6. marca 1920 v veliki dvorani Narodnega doma v Celju plesni venček s sodelovanjem ljubljanske vojaške godbe pod vodstvom kapelnika gosp. dr. Čerina. Čisti dobiček je namenjen iredeentskemu skladu. Narodno stanovsko društvo, Bazar člani so pred in med vojno radi svojega narodnega delovanja prenašali najkručeja preganjanja, ki so v najnevarnejših časih, ktere je preživljala mlada Jugoslavija, neustrašeno stali na braniku domovine, stopa s svojo prvo prireditvijo v nekdanjem nemškem mestu Celju na plan. Z vsa pravico tedaj pričakuje Zveza, da se bo plesa vdeležila vsa narodno čuteča javnost ne samo v Celju, ampak tudi izven Celja, ter na ta način pokazala, da razumeva narodno delo društva. Z ozirom na odredbo deželne vlade za Slovenijo imajo razum članov Zveze in njih rodbin k plesnemu venčku pristop samo vabljene in po njih vpeljane gostje. Nikakor pa ni res, da bi ta odredba onemogočala prireditve, kakor se to zadnji čas po Celju govori. Opozarjamo na to osobito druga društva v Celju ter jih prosimo, naj na ta večer opustijo svoje prireditve. Predprodaja vstopnic se vrši od ponedeljka, dne 1. marca naprej pri glavni in pri skladiščni blagajni na celjskem kolodvoru.

Zadruga elektrarna v celjski okolici. Podpisani vabim hišne posestnike iz Gaberja, Spodnje Hudinje, Zgornje Hudinje, Zavodne, Brega z Miklavškim hribom in iz Lisc in Lave na sestanek, ki se vrši dne 29. februarja 1920 ob 8. uri jutraj v selni sobi občinske hiše na Bregu z dnevnim redom: ustanovitev zadruga elektrarne za občino Celje-Okolica. — Dr. Božič.

Čudna stvar. Pišejo nam: Ze marsikakega trgovskega vajenca sem čul bridko se pritoževati, da bi rad hotel voditi k trgovsko-obrtni, naraščaju celjskega Sokola, pa jim gospodarji tega ne dovolijo. Žalostno je, da so med njimi celo nekateri slovenski trgovci. Kaj mislijo ti, da bo njihovim fantom telovadba na škodo? Nasprotno mislimo mi, da bo telovadba na telesni razvoj fantov naravnost blagodejno vplivala, kar bo gotovo le trgovcu samemu v korist. Upamo, da bodo te besede za gotove zakrknjenje zadositovale, ker bi v nasprotnem slučaju pač morala druga sredstva priti v poštev, da se takim gospodom dopove, da ne gre tako daleč omejevatí osebnostno svobodo.

Tajništvo NSS se ustanovi po sklepu strankinega načelstva poleg Maribora tudi v Celju ter počne uradovati s 1. marcem t. l.

Kovaški prenos se deli danes 23. februarja, tica in žičniki v ponedeljek, dne 1. marca, vsakokrat ob 2. uri pop. pri mestnem magistratu oz. v skladišču Zadruga Zveze. Nakaznice pri društvenem tajniku. — Občeslovensko obrtniško društvo v Celju

Medijumski večer v Celju. Dne 7. marca se vrši v Celju koncert kmečkega pevskega zbora župnika Lipnjaka iz Macinec v Medijumju. Opozarjamo že tane na prireditve.

V kinu Gaberje se pričnejo predstave od danes naprej: ob delavnikih ob 7. in 9. uri, ob nedeljah ob 5. 7. in 9. uri.

Slovenski dijak v Celju je 25. tm. pop. v trafiki v Nar. domu pozabil svojo denarnico s 530 K denarja in važnimi, tudi vojaškimi dokumenti. Prosi, da bi najditelj, če drugo ne, mu vrnil vsaj dokumente, ki so zanj velike važnosti.

Trboveljski komunisti pred celjskim okrožnim sodiščem. Dne 21. tm. vršila se je pred tukajšnjim okrožnim sodiščem pod predstvom višjega sodnega svetnika dr. Bračiča obravnava proti Antonu Furlanu, Ivanu Kačniku, Antonu Golobu, Martinu Peklarju, Jožefu Sluga in Ivanu Ribetu. Obtoženi so radi hudočelstva po §§ 22 in 94 kralj. srb. zakona. Obravnava je trajala od 9. ure predpoldne, do 11. ure ponoči. Zaslusanih je bilo 13 prič. — Glavni obtoženelec Anton Furlan je obdolžen, da je 30. okt. 11. šuntal množico rudarjev, broječo okrog 3000, na javnem shodu k stavkanju. Zagovarjal se je s tem, da ne more biti šuntar in podedinec, ker je vzrok štrajka 3000 delavčev le glad in beda. Obtoženelec, kakor tudi njegovi sodrugi so zborovalce le mirili. Dognalo se je, da so bili pri tem 4 orožniki ogroženi in obtoženci so bili obsojeni:

Anton Furlan na 8 mesecev, Kačnik, Golob, Peklar, Sluga vsak na tri mesece, Ribot na 2 meseca zapora, poostrenega s trdim ležiščem in postom vsakih 14 dni. Posamezniki so prijavi priziv; dva sta bila izpuščena, ker se je vračunal preiskovalni zapor.

DNEVNE NOVICE.

Umrli je v ljubljanski bolnici po dolgi mučni bolezni znani zobozdravnik dr. Bretl.

Črne kože so se pojavile v laškem okraju. Poroča se nam o več slučajih v Laškem, v občini Marija Gradec itd.

Novi živinozdravniki. Iz Brna se poroča, da so na tamošnji živinozdravniški visoki šoli promovirali dipl. živinozdravnikom kot prvi Jugoslovani Pahor Filip iz Vrtočbe pri Gorici, Šribar Makso iz Spodnje Hudinje pri Celju in Fran Samec iz Loznice pri Celju.

Razpisana trafika. V Marbregu št. 24 je do 23. sušca 1920 potom javnega natečaja razpisana tobačna trafika.

Državna podpora pogorelcem pri Sv. Marku. Načelnik komisije za stvarno demobilizacijo dr. Pestotnik prispel je v Ptuj, da odredi vse potrebno, da dobe pogorelci pri Sv. Marku potrebno materijalno podporo. Stvar je ugodno rešena. Treba je še nekaj lesa, ki ga je zaprosil dr. Žerjav kot predsednik deželne vlade in upati je, da se bo Sv. Marko že to pomlad zopet dvignil.

Realni lekarniški obrti (radicirani in prodajni) v Sloveniji ugasnejo s 1. julijem 1920. Lastniki realnih lekarniških obrtov si morajo do imenovanega dne pridobiti perzonalno lekarniško koncesijo, sicer izgube pravico do izvrševanja lekarniškega obrta.

Vsi javni plesi, ki so splošno dostopni, so z naredbo deželne vlade z dne 18. tm. do preklica prepovedani. Dovoljenje so samo plesi, ki so prirejeni le za vabljenе goste. Udeleževati se smejo samo odrasli ljudje. Osebe pod dopolnjenim 17. letom ne smejo posejati takih plesov. Istotako se ne smejo udeleževati srednješolci, učiteljski in učenci obrtne šole (obojega spola).

Akad. tehn. društvo »Triglav« v Zagrebu je na svojem prvem običnem zboru dne 11. t. m. izvolilo sledeči odbor: Predsednik: Šlander Joža, stud. for.; podpredsednik: Gerjak Domink, cand. for.; tajnik: Černe Ludovik, stud. med.; blagajnik: Dovšek Pavel, stud. med.; knjižničar: Sinkovec Bogomir, stud. for.; gospodar: Hodčevar Dragotin, stud. med.; arhivar: Trdina Janez, stud. med.; odbor, nam.: Ferenčak Franc, stud. med.; preglednika: Mauer Ciril, cand. pharm., Pihler Janko, stud. med.

Požar v občini Sv. Marko nižje Ptuja. Dne 19. svečana 1920 je uničil požar 11 posestnikov in želarjem v Novi vasi, občina Sv. Marko nižje Ptuja vsa gospodarska poslopja z zalogami vred in stanovašišča. Nesrečni pogorelci so večinoma brez strehe ter v najhujši bedi. Mnogim je pogorel živež, deloma tudi hišna oprava in obleka. Zavarovalnina znaša komaj par tisočakov, tako, da brez tuje pomoči vsled hude draginje ne bo nobenemu mogoče si zopet vpostaviti gospodarstvo. Da se nesrečnejšem pomaga, se je sestavil pomožni odbor, kateri namerava započeti večjo pomožno akcijo potom zbirke ter po obsegu škode razdeliti nabrano podporo med prizadete. Zato se obrača podpisani pomožni odbor v imenu nesrečnih pogorelcev do vsega naroda z iskreno prošnjo, naj zbira darove za omenjeno podporo akcijo. Zbrani zneski s seznam darovalcev se naj pošljejo po nakaznici ali se pa naj zahteva poštni ček. Vsem blagim darovalcem se toplo zahvaljujemo. Za pomožni odbor za pogorele pri Sv. Marku: Dr. Pirkmaier, vodja okrajnega glavarstva.

Sokolstvo.

Kakšni morate biti, Sokoli? Sokolska misel je misel svobode, misel vseslovanskega bratstva. Sokoli so predhodniki in lučinoše končnega ujedinjenja našega naroda v edinstven, enotni narod. Sokoli so prepovedniki narodne samozavesti, sejalci vere v spasonost dela, organizacije in redu. Sokol mora zanesti v naše novo življenje edinstveni jugoslovanski duh, edinstveno misel, jugoslovansko misel. Sokoli so bili prva stopnja našega političnega osvobodjenja in ujedinjenja. Sokoli morajo biti danes prva stopnja

našega notranjega, duševnega osvobodjenja in ujedinjenja. Našega narodnega in državnega telesa se ni prešini en duh. Tu je Sokol pozvan, da prednjači. Sokoli pa bodo to zmogli, če najprej počno s svojo notranjo obnovo, in šele ko bo Sokol preporojen, obnovljen, naj preide na splošno obnovo našo. Treba bo mnogo truda in žrtve, da stvarimo ta duh, a sokolski cilj je velik in vreden žrtve. Pot do tega cilja je vera v uspeh in delo. Te besede je treba zapisati na sokolsko zastavo.

DOPISI.

Mozirje. V nedeljo so imeli klerikalci pri Tonetu shod. Govorila sta Hohnjec in zadružni revizor Pušenjak. Ljudi so zlobnili iz celega okraja; prišlo jih je okoli sto. Nesreča se ni nobena zgodila.

Rečica. Dne 23. tm. je šel neki kmet v Gornji Grad, da bi plačal davek in izmenjal en tisočak, ker rabi denar za delavce. G. nadupravitelj pa ni hotel vzeti tisočakov, čeprav sta bila pravilno kolekovana. Vse prošnje niso nič pomagale. Žalostno je, da je slovenski uradnik tako nevljuden. Kmet je imel 2½ ure hoje v Gornji Grad in toliko nazaj in ni nič opravil, pač pa toliko časa zamudil. (Vzornega uradnika priporočamo v odlikovanje. Opomba stavca.)

Rečica. Obe trgovski zadrugi sta imeli dne 22. tm. pri nas občne zборе. Potem je bilo skupno posvetovanje vseh trgovcev. Govorilo se je o skupnem nakupu živil in o boju proti konzumom.

Rečica. Razni politiki iz Nazarij so s primernim sodelovanjem našega bivšega dvodnevnega državnega poslanca Tonea napravili v nedeljo popoldne javen shod za žensko volilno pravico. Bivši urednik »Straže« Kemperle je skozi okno kaplanije vezal otrobe, ki navzočim poslušalcem niso posebno dobro tekli. Ko je omenil, da je liberalna vlada padla, je zadonel klic: Pa bode kmalu vstala!, ki je na Toneta vplival približno tako, kakor rdeč robec na purana. Ves blede in od jeze trepetajoč in se peneč je klical: Govornika ne motiti! V imenu amazonk, ki željno hrepenijo po — no, po volilni pravici, je govorila gospa Anka Turnšek. In tako je prav, da imamo v našem trgu vsaj en politikujoč zakonski par, ki ima za ta posel dovolj časa in denarja. Živela ženska volilna pravica!

Slov. Gradec. (Železniška nesreča.) Dne 24. tm. okrog 5. ure pop. utekla sta iz postaje v Slovenjemgradu 2 naložena tovorna voza po progi proti Dravogradu; Med potom sta trčila na mešani vlak, ki je vozil iz postaje Sv. Jodrt proti Slovenjemgradu. Razbiti so bili en osební in službeni voz ter oba utekla voza. Med potniki vlaka je nekaj težko in nekaj lahko ranjenih. Promet se vrši naprej in preiskava je vpeljana.

Sv. Jurj ob Pesnici. Shoda Samostojne kmetijske stranke se je udeležilo ogromno število kmetov. Klerikalci so na vse mogoče načine skušali shod preprečiti, pa se jim ni posrečilo. Uplivali so celo na gostilničarja, da bi ne dal prostoro.

Sv. Jurj ob Pesnici. (Vlom v trgovino.) Pred kratkim so vlomili v noči v trgovino g. Jurija Gaube in ukradli večjo svoto denarja, slanino, kavo, čaj, moko in drugo. Gaube je imel v enem predalčku veliko usnjato denarnico in ko so zločinci do nje prišli, so se najbrže nadjali, da so prišli do zaželenih tisočakov, katere so iskali in so se odstranili. A ptički so se zmotili, v denarnici so se nahajali le različni papirji in računi. Orožništvo, katero je storilce zasledovalo, je našlo raztrgano denarnico na neki njivi. G. Gaube ima veliko škodo. Orožništvu se še ni posrečilo zločince izslediti.

Sv. Jurj ob Pesnici. Tukajšnji trgovec Franc Dobaj je pustil v trgovini, medtem ko je strankam stregel, svojo suknjo ob strani viseti. V suknji se je nahajala tudi denarnica s 6000 kronami in različnimi računi. Proti večeru zapazil g. Dobaj, da mu je suknja z denarjem zmanjkala. Uzmovč se je gotovo le hotel tople suknje polastiti, gotovo se je pa razveselil, ko je lepe kolkovane tisočake v njej našel. Upati je, da pride stvar na jasno.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Poročil se je pozlatar g. Franc Zamuda z gospodično Marico Znidarič.

Križevci pri Ljutomeru. Tukaj je dne 20. febr. umrl obče priljubljen in poznani okrogli zdravnik g. dr. Josip Lebar, ki je okoli 40 let izvrševal požrtvovalno in nesebično svoj človekoljubni poklic. Bil

je napredno-narodnega mišljenja. Vseslovan in kremenit, kristalnočist značaj. Dolgo vrsto let je bil tukaj krajni šolski ogleda, od l. 1912 naprej tudi predsednik Ciril-Metodove podružnice. Ob vsaki priliki se je potegoval za koristi šole in učiteljstva, vsakomur je bil izkušen svetovalec. — Pogreb se je vršil dne 22. tm. popoldne ob mnogobrojni udeležbi ljudstva od blizu in daleč. Ljutomerski Sokol, čigar podporni član je bil pokojnik že od ustanovitve, je nastopil korporativno in mu dal častno spremstvo. Častne nam vsem v najblažjem spominu.

Runeč. Dne 11. tm. so napravili pri nas klerikalci shod. Pridigal je profesor Vesenjak, ki si je pripeljal kot zaščitnika svetinjskega župnika. Predsedoval je bivši deželni poslanec Meško, ki je pa naposled pred koncem shoda brez slovesa izginil. Zanimivo je bilo, da izmed poslušalcev nihče ni niti enkrat pritrjeval raznim lepim besedam, obljubam in — psovkam na nasprotno stranke. — Pri nas ima zdaj veliko besedo bivši hud nasprotnik klerikalcev, nekdanji vojaški narednik. Če misli možakar na županski stolec, se hudo moti. Človeku, ki ne drži dane moške besede, ne zaupamo.

Ormož. (Izpred sodišča.) Dne 21. tm. vršilo se je pred tukajšnjim okrajnim sodiščem nič več kakor 5 kazenskih razprav zoper znanega ormoškega zabavljača Ivana Rojsa, ki vkljub svoji trditvi, da vse, kar on stori, stori na katoliški podlagi, drugega ne dela, kakor da krađe ljudem čast. V štirih slučajih je bil možakar prisiljen, prositi zasebne obtožitelje odpuščanja in se je zavezal, plačati ormoški požarni brambi znesek po 300 K in sodno odmerjene stroške dveh zastopnikov. Upamo, da bode ta »izborna medicina« njegovemu jeziku zdatno pomagala. Peta razprava še teče naprej; da Rojs tudi v tem slučaju ne uteče zasluženi kazni, smo prepričani.

Ormož. Tajnik Ormoške posojilnice ki je navidezno večji klerikalec kakor gora Gaurizankar, ki meri nad 8000 metrov, po svojem značaju pa človek, ki ga niti lastni ljudje več ne marajo in so mu tudi radi tega že odpovedali službo in stanovanje, pošal je te dni mestnemu redarju, — zavednemu naprednjaku — glas, naj se ne vmešava v občinske volitve, češ, da bo potem zletel. No, če bo enkrat Rojs naš ormoški župan, potem ne bo le mestni redar zletel, ampak bo Drava kar sama od sebe začela teči iz Ormoža proti Ptuj in Mariboru.

Črna gora pri Ptuj. Tu se je dne 11. t. m. poročila bivša uradnica petrolejske družbe v Celju gdč. Tilčka Predanova s podporočnikom Mito Svirčevičem iz Starega Bečelja v Bački. Priljubljeni gospodični želimo z junaškim častnikom Srbom veliko sreče ter ji kličemo: »Na mnoga letas. Na svatbi se je nabralo za dijaško kuhinjo v Mariboru 100 K. Posnemajte!

Slovenska Bistrica je menda še edino mesto v Jugoslaviji, kjer vas že pri vstopu v mesto pozdravi na enem kraju spomenik cesarja Jožefa, oz. podoba, ki je krasila ptujskega »Štajerca«, na drugem koncu mesta pa blestijo zlate črke »K. k. Bezirksgericht, k. k. Steueramt« in še zlati FJL. Kdo se bo torej čudil, da se bistriški rodoljubi ne zganejo, čeprav je bil sedaj imenovan za tukajšnjega garnizijskega zdravnika zagrizen nemškutar dr. Marcus iz Hrastnika, kljub temu, da imamo tam slovenskega zdravnika dr. Lebarja. Bistričani, le tako naprej, vsakomur se godi tako, kakor zasluži!

Rogatec. Umrli je v ponedeljek tovarnar usnja in posestnik Ivan Einfalt.

Rogatec. Skozi naš trg švigajo neprestano na Hrvaško avtomobili, v katerih sede v debele kožne zavile gospod s kovčki. Vse naše ljudstvo je prepričano, da so to verižniki z valuto, ki prihajajo iz Nemške Avstrije. Prihajajo čez Leskovec v Halozah. Mirno lahko trdimo, da so zvozili ti ljudje za milijone denarja s ponarejenimi kolkami na Hrvaško. V interesu države bi naj glavarstvo nujno zaukazalo, da se pri nas na meji avtomobili ustavljajo in kožuharji ter njih kovčki strogo preiščejo. — Dobili smo novega okrajnega zdravnika v osebi g. dr. Brabeca. Mož je rojen Čeh in zaveden Slovan. Ljudstvo ga je vsled njegove ljudomilosti takoj po prihodu začelo globoko spoštovati. — Pri nas imamo mladiča v osebi Beletovega fanta, ki bi na vsak način rad igral važno politično vlogo. Leta vedno od hiše do hiše in agitira za nemško kandidatno listo. Seveda ga nihče ne vzame resno. Pazi pa

naj, da ne bo ob priliki kaj neprijetnega skupil.

Šmarje. Dolgo smo čakali v nadi, da bode vendar »Slov. Gosp.« zmanjkalo gnojnice, katero izliva v vsaki številki na Šmarčane. Vendar žilica jim ne da miru! Gospodje, pomirite se vendar! Saj veste, da ste polomijo sami zakrivil. Ne hodite več v Šmarje kmetov za nos vodit in z njih norce brti, ker tukaj plha popolnoma drug veter, kakor je pred vojsko. Naši ljudje so imeli priliko, se v teku petih let marsikaj naučiti, in razločijo sami resnico od laži. To ste videli sami in tega vas je strah.

Šmarje. Blizajoče se občinske volitve so vendar oživele naše Šmarčane iz mirnega spanja, kar pozdravljamo z veseljem. Stranka JDS se pripravlja mirno in dostojno, zavedajoč se, da gre v volilni boj za pravico, dobrobit in napredek trga. Nasprotno se pa poslužujejo klerikalci vseh sredstev v dosegu nazadnjaških ciljev. Ker vidijo, da se z možmi ne da več slepomišliti, izbrali so si za agitacijo ženske in device. Zanimivo je, da se družijo z njimi tudi bivši »duhovnožereci«, ki ga vidiš sedaj skoro vsaki večer vračati se iz farovža. Časi se pač spreminjajo in mi — z njimi!

Šmarje. Žalostno je, se voziti po naši okrajni cesti, katera se nahaja v veliko slabšem stanju, kakor marsikatera občinska. Gramoz se ni navozil med vojsko, ker je baše bil predrag, sedaj po vojski je pa seveda štirikrat dražji in se zopet z delom odlaga. Pri mostovih in stranskih drogih, in je res sramota za okraj, da vse to tuji vidi. Par sto metrov od trga je razdrapan most, da si po noči človek ni varen življenja, če gre po cesti. Bilo bi dobro, ko bi se merodajni činitelji enkrat vendar povzpeli iz svoje ozkega obzorja in tudi nekaj za to toli zaničevano in zapostavljeno ljudstvo storili. Res ne vemo, zakaj še plačujemo okrajne doklade.

St. Jur ob l. z. Leta 1874 je prišel sem mlad Saksonec po imenu Reichel ter se predstavil kot »Bergverwalter des Goldbergwerkes von St. Rosalia«. Prišel je od otoka Samos, kjer je bil poprej nameščen v rudokopu. Cerkev sv. Rozalije na prijaznem hribu s krasnim razgledom je podružnica šentjurske fars. Ob vznosju tega hriba se še sedaj imenuje kralj Zlateče in tam je bil vhod v rudokop, kjer se je dobivalo zlato in kakor mi je zatrjeval omenjeni jauski oskrbnik, tudi srebro. Kopali so tam zlato že v času cesarice Marije Terezije. Zlata ali preplavila pa je rudnik voda, in ker takrat se menda niso imeli priprav za odstranitev vode, se je nadaljevanje dela ustavilo in mirovalo nad 90 let. Spominjam se še, da je na ta rudokop opozoril pozneje neki Čech (Tschetsh), sin bivšega učitelja. L. 1874—1875 se je torej zopet začelo s tem podjetjem, in podjetniki so bili kapitalisti iz Freiburga na Saksanskem. Jamski oskrbnik je pošiljal vsak teden nekaj zlate rude v preiskovanje na Dunaj. Kazal mi je večkrat rudo in res so se bleščala iz nje zlata zrnca. O božičnih počitnicah l. 1875 sem se peljal z oskrbnikom v Zlateče in šel z njim v rudokop. Pot je ravna, šla sva lahko pokoncu. Tuintam, kjer je bila ilovica, je bilo podprto s štirimi in kapljala je na naju kalna rujavkasta voda. Drugod je bila pečina, in tam so kljukali 3 rudarji. Ob levi strani ste bili dve veliki okrogli jami, v katere se je stekala voda. Vroče pa je bilo noter, da sem se potil. Hotel je, da bi šla do konca rova, kjer še tudi sam ni bil. Kar naenkrat mu ugasne svetilka. Freund, kehr um! je zaklical v saškem dialektu, obrni sem se seveda takoj, a moja luč je še brlela, morala sva se toraj vrniti, kajti bba sva prišla do strupenih plinov. Ko sva prišla na prosto, sem bil ves moker od vročine, a zunaj je bila huda zima (— 22 stopinj C). Prehladil sem se tako, da sem 14 dni v posteli premišljeval o zlati rudi. — Bivši višji rudniški nadzornik Riedl je izkopano rudo preiskoval in rekel, da je našel v nji tudi meksikansko srebro. — To mi je lansko leto pravil sedaj že pokojni bivši trgovec Kartin, najstarejši šentjurski tržan. Imamo torej v Sloveniji zlato rudo. Omeniti še moram, da so baje to delo za to ustavili, ker so bili stroški preveliki v primeri z dobavo zlata. Sicer pa ljudstvo gotovo ni dalo zastonj kraju imena Zlatiče. Tudi na ptuškem polju v fari Sv. Janža se imenuje vas ob Dravi Zlatolčce, kjer so že v starih časih Medjimurci plavili zlato. — Pr. Žiher, nadučitelj v p.

TRGOVINA, OBRT IN NARODNO GOSPODARSTVO.

Juli Sadnik ml., št. Pavel:

Kaj pomenjajo konzumna društva v boju proti dragitini?

Narod malih eksistenc smo; zato je padla malokje zadržana misel na tako rodovitna tla, kakor na Slovenskem. V posojilništvu smo tudi dosegli zelo lepe uspehe, docim glede pridobitnih in konzumnih društev nimamo baš najboljših izkušenj. Čisto naravno: pri denarnih zadržkah zadostuje red, poštenost in nekoliko previdnosti; pri pridobitnih in konzumnih združenjih pa je treba nekoliko več: absolutne nesebičnosti in poleg tega mnogo trgovske rutine.

Povprečni Slovenec je premehek in preveč pasiven, da bi mogel biti dober trgovec. To je opaziti predvsem pri našem večini humanistično naobraženem razumniku, pri duhovnikih, profesorjih, uradnikih, učiteljih. Pa tudi podjetja, v katerih so igrali prvo vlogo odvetniki, niso vselej povoljno uspevala. Naš delavec je večinoma praktičen in inteligenten in naš kmet je v kupčijskih zadevah mnogokrat naravnost prebrisan, toda obema manjka šole. Da pa more tudi Slovenec biti prvovrsten trgovec, če je združena praktična izurjenost z zadostno naobrazbo, nam dokazujejo zastopniki naše legitimne trgovine in obrti.

Samostojni trgovci seveda ne pridejo v poštev za vodstvo konzumnih društev, pač pa trgovski uslužbenci za upravo istih. Toda naš trgovski sodelavnik, če je kaj vreden, stremi za tem, da postane danes ali jutri samostojen in bo še rajši v službo h kakim renomirani trgovci, kakor h konzumnemu društvu, ker mu je več na tem, da zbira skušnje, nego da mogoče par kronic več zasluži. Na prvovrstne trgovske moči torej konzumna društva ne bodo mogla računati.

Če je pa bilo že pred vojsko jako težavno najti za upravo konzumnih društev primerne osebe, od kojega je, kakor znano, uspeh najbolj odvisen, velja to tembolj dandanes, ko je po vojni večina vse korumpirana.

Med vojno je bila država primorana skiniti prosto trgovino ter vzeti razdeljevanje blaga v svoje roke. Tako je nastal neke vrste socializem, ki je ustvaril jako ugodno razpoloženje za snovanje in širjenje konzumnih društev. Draginja je neizogibna, boj proti oderuštvi je torej nesporno sredstvo politične agitacije, kronic za deleže tudi ne manjka —; kdo se bo torej čudil, da rastejo konzumna društva in slične zadrage liki gobam po dežju?

Dokler država ne favorizira konzumnih društev na škodo trgovcem s tem, da zapira slednjim preveč sapo potem, da davčnega viška, se trgovcem konzumnih društev ni bati. A država ne sme ubijati zasebne podjetnosti, ker bi s tem najbolj škodovala sama sebi. Kakor vidimo, trgovci tudi nič več ne reagirajo tako nervozno na snovanje konkurenčnih konzumnih društev kakor svoje dni. In to iz več razlogov. Slab trgovec bi bil, ki bi si ne upal zdržati konkurence konzumnega društva, ki deluje večinoma v neugodnejših razmerah. Gotovi grosisti se svojih novih dobrih odjemalcev naravnost veselijo. Največ dopadenja nad konzumnimi društvi pa imajo oni trgovci, ki imajo polna skladišča po visokih cenah nabavljenega blaga. Zakaj, to bomo zvedeli pozneje.

Kaj pa imamo pričakovati od konzumnih društev? Poostrenje konkurence in s tem preprečenje neupravičeno visokih dobičkov. Dobro. To bo pozdravil vsak, ki trpi pod sedanjimi visokimi cenami. Toda primemo draginjo s tem tudi pri korenu? Nismo enodnevnice muhe; zreti hočemo v bodočnost. Draginja ne bo nikakor konec s tem, če se odzame trgovcem nekaj odstotkov dobička. Stremimo moramo za tem, da se zmanjšajo sedanjne cene za polovico in še več in država nas mora pri tem stremjenju v vsakem oziru podpirati, če hoče, da se ne bojavi boljševizem.

No, ob današnjih razmerah ni težko trgovati. Treba je blago samo kupiti, nekaj časa počakati, da se cene primerno znižajo in ga potem z mastnimi dobički prodati. Toda vprašam: Kaj pa potem, ko nastopi preobrat in začnejo cene padati? Bližamo se višku konjunktura. Mislim, da ne moremo biti več daleč od časa, ko bo nastala v trgovini usodepol-

na kriza. Novopečeni «ad hoc»-trgovci bodo zginjili s površja ravno tako hitro kot so se bili pojavili. Ostalo bo samo to, kar je solidnega, v težavnem, dolgem delu nastalega in v krajevnih razmerah utemeljenega. To pa ne velja samo o zasebnih trgovinah, temveč v še večji meri o konzumnih društvih.

Saj tudi konzumna društva ne morejo živeti samo iz rok v usta, če hočejo s trgovino konkurirati. Vzdrževati morajo zalogo in kupovati vnaprej. V tem pa tiči eminentna nevarnost za vse naše narodno gospodarstvo.

Z dviganjem valute bo padla roba tujega izvora. Znižati se bodo seveda tudi morale cene doma pridelanemu oziroma izdelanemu blagu. One gospodarske skupine, ki so si nabavile blago po prejšnjih visokih cenah, bodo na vsak način skušale te cene nadalje držati. In ne motimo se, če mislimo, da bo takrat treba železne roke, da se znižanje cen doseže. S trgovci, ki so že toliko in toliko zaslužili, bi ne bilo treba imeti prevelike obzirnosti. Če so preje mnogokrat veliko zaslužili, zakaj bi naj potem enkrat tudi ne smeli izgubiti? Saj je njih prejšnji zaslužek vseboval tudi riziko za morebitne zgube. Postopati pa se ne bode smelo radikalno, kajti z energično potezo se ne bo zadelo le gospodarsko jakih trgovskih skupin, temveč v isti meri tudi konzumna društva, v katerih so organizirani najširši in večinoma revni ljudski sloji.

Kaj pomenijo torej konzumna društva v boju proti dragitini? Iz predstojenke razprave sledi, da so orožje zelo dvomljive vrednosti. Konzumna društva so sicer naperjena proti kapitalizmu, morejo pa postati njegova najboljša opora v stremjenju za stabiliziranjem današnjih in bodočih pretranih cen.

Onim pa, kojim je res za ljudski blagor in ne samo za agitačna sredstva pri bližajočih se volitvah, naj dvakrat premislijo, je-li današnji čas ugoden za ustanavljanje konzumnih društev tam, kjer k takemu koraku socialne in krajevnih razmere naravnost ne silijo.

Organizacija za kupovanje ozir, izvažanje življenjskih potrebščin. Ministrski svet je 3. t. m. pooblastil ministra za prehrano, da ustanovi organizacijo, ki bo izključno kupovala hrano na račun države za domačo potrebo in za izvoz. Za izvoz pridejo v poštev: vse vrste žita, moke in izdelki iz njih, fižol, leča, grah, potem živa živina in mast, izjemoma tudi druge življenjske potrebščine, ki so navedene v kompenzacijskih pogodbah. Ko bo ta organizacija osnovana, preidejo v isto vsi posli centralne uprave glede izvoza, fakturiranja in plačevanja. Prehranjevalni minister je tudi pooblaščen, da predloži uredbo o ukrepih zoper navijanje cen v prometu z najvažnejšimi predmeti.

Izvoz živine, mesa in mesnih predelkov iz naše države. Ker se je pripetilo, da so prišli transporti zaklanih svinj v pokvarjenem stanju v inozemstvo, uredil je minister za kmetijstvo in vode sledeče: 1. Živina, katere meso je namenjeno za izvoz, se mora klati le v klavnicah, ki so za to ustrojene, da pripravijo meso, oziroma mesne predelke za izvoz; 2. tako živino sme pregledovati samo državni veterinar ozir. od ministrstva za kmetijstvo in vode določeni veterinar; 3. za izvoz pride v poštev samo zdrava živina in nje meso, za katero izdaje potrdila samo državni, oziroma od ministrstva odrejeni veterinar, kateri ima nadzorovati tudi klanje, predefovanje, nakladanje itd.; 4. zaklana živina in sveže meso se sme nakladati le v take železniške vozove, ki so popolnoma čisti in za to prirejeni. V toplejšem času morajo taki vozovi imeti hladilne priprave.

Obrtniške potrebščine. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani ima odati 3 kompletne aparate za avtogensko varenje. Nadalje ima tudi ponudbo za večjo množino spiralnih svetrov za obdelovanje železa. Kovinarji, ki se zanimajo za ta material, naj se pri glase ustmeno ali pisмено pri omenjenemu uradu.

Pivovarna »Unlon« v Ljubljani, ki je bila v nemških rokah, je prešla na občnem zboru dne 26. tm. v slovenske roke. Po dolgih pogajanjih se je dosegel sporazum in so prišli v upravni odbor s slovenske strani gg. Josip Lovrenčič iz Postojne, Franc Pavlin iz Podbrezja, Alojz Lilleg, Karol

Kauschegg, Vinko Vabič iz Žalca in Avgust Praprotnik.

Izstop Francije iz latinske zveze. Ker ima francoski srebrni denar mnogo višji tečaj, kakor znaša njegova nominalna vrednost, je naravno, da se ta iztihotaplja v inozemstvo, vsled česar trpi Francija ogromno škodo. Da spravi Francoska tečaj tega denarja v soglasje z nominalno vrednostjo, bode morala izstopiti iz latinske novčane zveze. Pobrala bo ves srebrni denar iz prometa ter izdala enako množino novega kovanega denarja, ki bo imel 60% srebra, 22% niklja in 18% bakra.

Hmeljarsko društvo za Slovenijo v Žalcu javi vsem hmeljarjem, da znese letnina 5 K; kdor hoče pristopiti društvu, naj se požuri in naj vpošlje navedeno vsoto.

Zamenjavanje kronskih bankovcev avstro-ogrskih banke za kronskodinarske bankovce. Ker je ponekod razširjeno napačno mnenje, da sprejema tisočake v zameno le finančna deželna blagajna v Ljubljani, opozarjamo občinstvo, da izven Ljubljane sprejemajo tisočake v zameno vsi davčni uradi v Sloveniji, ki imajo pripravljena za to potrebne kronskodinarske bankovce. Stranke izven Ljubljane naj torej zamenjajo svoje tisočake z drugimi bankovci vred pri svojih domačih davčnih uradih in naj nikar ne silijo v Ljubljano, da ne bodo imele nepotrebnih stroškov in zamude časa s čakanjem.

RAZNE VESTI.

Slovenski boljševiški listi v Ameriki. Slovenske časopise, ki izhajajo v Ameriki in so boljševizmu prijazni ali pa ga celo propagirajo, namerava državni tajnik Palmer potom izrednega zakona omejiti. Palmerjev urad ima nad 40 tolmačev v vseh jezikih ter pazno zasleduje vse boljševiške pojave v različnih ameriških časopisih.

Iztočna delniška družba za trgovino se je osnovala v Pragi. Udeleženi naj bi bili tudi japonski in indijski kapital. Japonska je obljubila 40, indijska skupina pa 20 milijonov kron. Čehi že iščejo dobre prometne stike z izhodom!

Influenca v Chicagu. Influenca razsaja po Ameriki z nenavadno naglico. V mestu Chicagu je dosegla rekord dne 22. januarja. Ta dan je dobil zdravstveni departement 2226 novih slučajev javljenih. Sedaj pa tudi tam pojema ta bolezen; dnevno pada za približno 200 slučajev. Amerikanski zdravniki pravijo, da je najboljšje zdravilo proti influenci, če je človek brezskrben.

Oporoka pobeglega ujetnika. Neki Amerikanec Thompson bil je zaprt v ječi. Posrečilo se mu je ubežati, zapustil pa je v celici svojo oporoko, ki se je glasila: Ker to stanovanje ni po mojem okusu, sem sklenil zapustiti ga. Vem pa, da je to zame nevarno in zapušča zatorej za vsak slučaj svojo oporoko. Če me na begu ubijejo, naj pride moje truplo na vseučilišče v Pensilvaniji za anatomske študije, toda pod tem pogojem, da se vdela del moje kože v usnje in v njega poveže izvod novega zakona sv. pisma. To sv. pismo naj se izroči mojemu odvetniku, ki ga bo izročil kot moje poslednje darilo moji ženi, ki je sicer budistka, pa se zanima tudi za sveto pismo novega zakona.

Roparski napad se je izvršil na poštni urad v Suhorju pri Metliki dne 25. na 26. tm. ponoči. Drznost roparjev se kaže posebno iz dejstva, da je poštni urad v neposredni bližini orožniške postaje.

Književnost.

Josipa Jurčiča zbrani spisi. Druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. Drugi zvezek. V Ljubljani 1920. Izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. 8°, strani XVI + 415. Cena K 22.—. Pravekar je izšel v založbi Tiskovne zadruge drugi zvezek Jurčičevih zbranih spisov, ki izhajajo v lični obliki v redakciji dr. Iv. Prijatelja in od katerih je prvi zvezek vzbudil pozornost in priznanje. Drugi zvezek obsega: Urednikov uvod — Spomini starega Slovenca — Tihotapec — Juri Kobila — Dva prijatelja — Vrban Smukova ženitev — Grad Rojine — Urednikove opombe. — Knjigo toplo priporočamo. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

Zadnja poročila.

Sklic narodnega predstavništva.

Beograd, 26. febr. Minister notranjih del je z brzojavko na deželno vladu v Ljubljani sklical začasne narodne predstavnike za pričetek sej na 1. marca. Deželna vlada naj opozori tajništva SLS, JDS in JSDS, da obvestijo svoje predstavnike, da pridejo do imenovanega dne zanesljivo v Beograd.

Djenikinov demokratski kabinet.

London, 25. febr. Reuterjev urad javlja: Po vesteh Daily Telegrafa je sestavil Djenikin nov demokratski kabinet.

Vladni program.

Beograd, 26. febr. »Tribuna« javlja: Vlada je sklenila sklicati začasno narodno predstavništvo k prvi seji na 1. marca t. l. Na tej seji bo vlada objavila svoj program. Zakonska predloga za nov volilni zakon je že izdelana in se pretresuje. Najprej hoče vlada izvesti ratifikacijo mirovne pogodbe z Nemčijo, potem zakonsko predlogo o dvanaestinkah, nato zakon o davku na vojne dobičke ter predlogo o volilnem zakonu. Finančni minister hoče predložiti začasnemu narodnemu predstavništvu ekspozé o finančnem položaju države SHS.

Zamenjava kron.

Beograd, 26. febr. Finančno ministrstvo objavlja, da je celokupna količina kronsko-dinarskih novčanic, ki se naj porabi v zamenjavo kron, že odposlana vsem uradom in da bo se mogla torej izvršiti zamenjava do odrejenega roka.

Sestanek konsistorije.

Berlin, 25. febr. »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Rima, da se vrši dne 18. marca v Vatikanu konsistorij, na katerem bodo imenovani novi škofje, ne pa tudi kardinali.

Imenovanje predsednika pokrajinske vlade v Sarajevu.

Beograd, 26. febr. »Tribuna« javlja: Kot predsednik pokrajinske vlade za Bosno in Hercegovino v Sarajevu je imenovan dr. Milan Sršić.

Sprejemanje kronsko-dinarskih in dinarskih novčanic.

Beograd, 26. febr. Finančni minister je poslal vsem bankam kraljevstva SHS brzojavno odredbo, da v vseh svojih uradih sprejemajo v plačilo kronsko-dinarske novčance in dinarje Narodne banke.

Naknadno kolkovanje.

Beograd, 26. febr. Finančni minister je odredil rok za vlaganje prošenj za naknadno kolkovanje avstro-ogrskih bankovcev do 10. marca t. l. in sicer za kraje, kjer je bilo prosiilec v sled višje sile nemogoče predložiti svoje prošnje pravočasno. Po tem roku se ne bo oziralo na prošnje za naknadno kolkovanje, kakor tudi ne na take prošnje, ki niso z razlogi dovolj podprte.

Pošiljke v cirilici v inozemstvo.

Beograd, 25. febr. Poštne pošiljke naslovljene v inozemstvo, ki so pisane v cirilici, prihajajo nedostavljene nazaj, ker poštne osobe v sled preobitnega dela ne utegne naslovov prepisavati. Občinstvo se torej prosi, da olajša delo in odpošiljanje pošiljk v inozemstvo s tem, da izpiše naslove tudi v latinici.

Prilivni davek na vino.

Beograd, 26. febr. Ministrski svet je sklenil, da se proizvodni davek za vino ukine na Hrvatskem, v Banatu in Medjimurju do nadaljnjega ukrepa.

Razširjenje zagrebiškega muzeja.

Beograd, 26. febr. Vlada je sklenila razširiti narodni muzej v Zagrebu. Otvori se novi oddelki za pražgodovinsko dobo.

Državni proračun.

Beograd, 26. febr. V vseh ministrstvih se dela na dovršitvi proračuna za prvo četrtletje. Proračun o dvanaestinkah bo predložen še tekom tega tedna.

Mirovna pogajanja z Rusijo.

Moskva, 26. febr. Čičerin je sporočil rumunski vladi in rumunskemu poslaniku v Londonu brezlični predlog, naj se začnejo direktna mirovna pogajanja s sovjetsko Rusijo. Ta nima nobenih vzrokov umešavati se v notranje zadeve Rumunije. Iste predloge poslal je tudi vladi Združenih držav, kakor tudi s širjo utemeljitvijo Japonski in njenemu poslaniku v Londonu.

Splošna volilna pravica na Japonskem.

London, 25. febr. Iz Tokija prihaja vest, da so se vršila v japonski poslanski zbornici posvetovanja o splošni volilni pravici, pri katerih je prišlo do burnih spopadov. Večina poslancev je predlagala, naj se izreče vladi nezaupnica.

Volitve na Irskem.

Berlin, 26. febr. Lokalniizer poroča iz Amsterdam: Daily Nieuws prinašajo rezultat volitev na Irskem. V južnih pokrajinah so zmagali sinfeinovci z 959 kandidati, delavska stranka je dobila 778 mandatov, v ulsterskem okrožju so dobili protirepublikanci 114.353 glasov večine; drugi deli se označujejo kot zmerni, južni pa kot republikanski.

Sindikalistično gibanje na Španskem.

Amsterdam, 26. febr. »Times« poroča iz Madrida, da se je počelo v Saragosi veliko sindikalistično gibanje. V neko kavarno, kjer je bilo zborovanje, vrgli so sindikalisti bombo, ki je ranila mnogo gostov. Gibanje postaja vedno resnejše.

Pismo iz Sibirije.

Učitelj Milko Jerše iz Hrastnika, ki je odrinil leta 1915 v vojno in bil v Kólo-mejskih bitkah ujet, piše svojemu očetu, vpokojenemu davčnemu nadupravitelju v Laškem, Francu Jeršetu, sledeče zanimivo pismo: Tomsk, 14. avgusta 1919. Pisal sem od tu že več pisem, če ste jih dobili, je druga stvar. To vem, da gotovo pride, ker ga ne se domov učitelj Julij Sevnik in železniški uradnik Gustav Lukačič, ki sta bila oba tukaj pri jugoslovanskem polku. Do konca oktobra 1918 sem bil v Semipalatinsku. 6. novembra sem prišel sem in vstopil v 1. jugoslovanski polk. Do sredi januarja sem bil v informacijski oficirski šoli, a potem dodeljen 6., pozneje 7. in 8. četi kot vodni oficir v šarži podporočnika. 1. februarja sem bil imenovan samostojnim komandantom v tukajšnjem prvem izpraviteljnem arestantskem oddelku. Na tem mestu sem še sedaj, to je že 7. mesec. Sicer je precej odgovorno in kočljivo mesto, pa človek se vsemu privadi. Od tukaj boste gotovo vsak dan slišali najrazličnejše vesti. Seveda to, kar se godi v Rusiji, je pač menda samo tu mogoče. Grozodejstva se kupičijo na grozodejstva. Pojavljajo se šajke, to so roparske bande, ki imajo svoje polje večinoma po vaseh. Likvidiralo se je že mnogo teh band, toda vse dobiti je pač skoraj nemogoče vsled silne tajge, to je pragozda, ki se vleče na tisoč vrst na obeh straneh sibirskeske magistrale. Zadnji mesec napredujejo boljše stvari v Sibiriji, vsled odpotovanja »ekselentne sibirskeske armade«, kako bo to šlo naprej, je pač težko reči. Za sedaj smo še popolnoma mirni, posebno ker Sibirija je tako velika, da če se v enem koncu kaj zgodi, se na drugem o tem še nič ne ve in ne čuti. Tukaj živimo dobro. Jestu imam dosti tobaka in sladkorja tudi ne manjka. Ob leke, perila itd. imamo tudi dovolj.

Denar mi ostaja. Pri polku imamo klub, postavljen od društva amerikske krščanske mladine. V klubu je kinematograf, kavarna, časopisi in razne igre. Vstop v kinematograf je zastoj, drugo pa vse tako poceni, da je čudno. Čehi tukaj vsak dan pričakujejo svojo misijo iz domovine. Z gotovostjo se nadejajo, da jih odpravijo domov. Tudi o naši jugosl. misiji se čuje, da je na poti sem v Sibirijo. Da so naše oči obrnjene tej misiji nasproti, si lahko mislite. Uverjeni smo, da ima namen in nalog, nas odpeljati domov. Kajti tukaj še dalje čase živeti v teh prav ruskih razmerah, je pač težko. Iz raznih časopisov posnemamo nekatere drobtinice iz naše nove domovine. Toda za nas je to tako malo, da si pač ne moremo predložiti jasne slike. Da nam nikala poročila, pisma ne prihajajo, si

ne moremo raztolmačiti. Vsak si beli glavo, kje leži vzrok. Le nekateri so dobili karte od aprila in maja 1919. Zakaj samo nekateri? Tukaj je vse strašno drago, kajti špekulacija je v najboljšem cvetju. Vsak špekulira, na »bivajet karmen« si nabija žepe. Delati pa ta rod še ne zna. Mogoče se naučijo njih nasledniki, pa še tudi ni gotovo. Da ima naš kmet to zemljo, bi ne bil le bogat, ampak največji bogataš. V kako kratkem času tukaj bomo obdelana zemlja tako obilno rodi, si samo ta lahko predstavi, ki to sam na svoje oči vidi. Onoj vozijo na ceste in v jarke, ker ga zemlja ne rabi, a narod sedi pred bajtami, gladuje in zabavlja na vlado, da mu ničesar ne dá. Ljudje so pač navajeni na nagajko in pest, a svobode, ki so si jo ustvarili, ne razumejo. Nam, to je Čehom in Jugoslovanom, se čudijo in nas gledajo po strani, ker smo pošteno oblečeni in imamo vsega dosti.

Kakor sem že rekel, misija je naše glavno upanje. Dregajte doma, da nas dobite domov, tukaj si mi ne moremo pomagati. Skušajte tudi kako pošto semkaj spraviti, kajti dve leti biti brez vsake vesti, je le malo preveč. Tukaj ugibljemo o tem in onem, se kregamo za rakov špeh, — nazadnje pa le pridemo do tega, da nobeden nič ne vé. To je med nami oficirji, a kako težko je v tem oziru z moštvo, si lahko sami predstavljate. Tukaj je nas učiteljev dosti. Kjer sta po dva učitelja skupaj, je prva stvar debata o plačah. Tudi tukaj daleč v Sibiriji je to med nami učitelji aktualno vprašanje. Ali nam ostanejo naša mesta, koliko bo plače itd.? Vsaj čas mine, ne ve pa tudi nobeden nič. Upam, da se vam sedaj vsem dobro godi in da ste vsi pridni in delavni. Mogoče ni več daleč čas, ko bomo sedeli vsi skupaj pod domačo streho, preresetovali minulosť in živeli za boljšo bodočnost.

Za kratek čas.**Napačno razumel.**

A: Ti si lopov, lažnjivec in propadla duša, ali me slišiš?

B (sanja): Seveda te slišim, čemu pa govoriš tako grdo s seboj?

V restavraciji.

Gost: Kaj imate danes?

Restavracija: Danes imam telečjo glavo, prašičje obisti, jančje možgani in kisle svinjske noze.

Gost (sočutno): Tako? Kaj ste bili že od rojstva taki?

Dober nasvet.

A: Ti si se že jako visoko povspel v življenju. Ali bi mi ne hotel povedati, kaj naj storim, da se dvignem nekoliko od tal?

B: Seveda; drugzega ni treba storiti kot brniti mulo v zadnjo nogo!

Brzjavka.

Mož dobi iz zdravilišča brzjavko, da je soproga tam umrla; vodstvo zdravilišča vpraša, ali jo naj pokopljejo ali dajo sežgati. Mož naglo odgovori: »Napravite oboje, da bo bolj gotovo!«

Listnica uredništva.

Sv. Juri ob Pesni. Hvala! Prosim Vas, oglasite se večkrat! — Sv. Pavel pri Preb., Črnagora. Enako!

Društvo občinskih tajnikov za Slovenijo priredi dne 1. marca t. l. ob 9. uri dopoldne

redni občni zbor

v ruščici sobi Narodnega doma v Celju. Vabijo se vsi dosebnajni člani in vsi drugi stanovski kolegi, ki še do danes niso člani društva, da pridejo navedeni dan k zborovanju, kjer se bode razpravljalo o naravnost obupnem položaju našega stanu.

St. 1062/20.

Razglas

glede rednega rekrutovanja rojstnih letnikov 1896, 1897, 1898, 1899 in 1900.

Po naredbi deželne vlade za Slovenijo, oddelek za narodno brambo in spoznavno s komando dravske divizijske oblasti se v kratkem vrši redno rekrutovanje rojstnih letnikov 1896, 1897, 1898, 1899 in 1900.

Rekrutni spiski so napravljene ter so od 1. do 5. marca 1920 v uradnih urah na ogled pri mestnem magistratu celjskem v »Mestnem domu«.

V svrhu dopolnila teh rekrutnih spisov se pozivajo svoji vpisani mladeniči in mladeniči sami, da si pravočasno preskrbe dokazila o rodbinskih podatkih, katere je predložiti mestnemu magistratu celjskemu ali pa rekrutni komisiji, da popolni rekrutne spiske.

Mladenice, ki bivajo v inozemstvu ali izven mestne občine, je svojcem obvestiti o rekrutovanju, da se nad njimi ne udéjstvi določilo člena 11. in 12. zakona o ustroju vojske, ki se glasi:

»Člen 11. Kdor se odtegne službi v kadru in se izsledi do 31. leta, služi v kadru tri leta, neglede na rodbinsko stanje, in poleg tega se mu podaljša služba v vseh pozivih za dobo, ki jo je zamudil. Sorodniki plačujejo v tem slučaju od 21. leta mladeniča, dokler se mladenič ne prijavi sam ali pa izsledi, vojnico (vojaško takso) in druge davke.«

»Člen 12. Svoje, ki prikrivajo rekrutovanju podvržena mladeniča in ga pravočasno ne prijavijo za rekrutovanje ali v slučaju potrditve ne odpošljejo v vojaško službo h kadru, kaznuje divizijska komanda na globlo od 100 do 300 dinarjev v korist vojnega ministrstva, v slučaju neiztirjanosti globe pa z zapornim do 30 dni, katerega je takoj nastopiti.«

Mladenicem, pristojnim v inozemstvu, je takoj ali pa vsaj v četrh mesecih od današnjega dne predložiti uradue list, ki potrjuje inozemsko pristojnost.

Dnevi rekrutovanja so ponedeljek 15. marca t. l. za letnike 1896, 1899 in 1900

in torek, dne 16. marca t. l. za letnike 1897 in 1898.

Radi zabeleže in popolnitve rekrutnih spisov je vsem v Celju pristojnim in vsem v Celju rojenim, izven Celja pristojnim, leta 1896 do 1900 rojenim mladenicem brez izjeme in neglede na to, ali so že služili pri vojakih ali ne, in neglede na to, če danes služijo pri vojakih, osebno ali pa po svojih zglastih se po nastopnem redu pri mestnem magistratu celjskem v »Mestnem domu« in sicer:

1. sušca 1920 letnik 1896,
2. sušca 1920 letnik 1897,
3. sušca 1920 letnik 1898,
4. sušca 1920 letnik 1899,
5. sušca 1920 letnik 1900.

K zglastitvi je prinesiti seboj vsem, brez izjeme:

a) rojstni list;

b) poročila župnih uradov iz rojstne matice, na posebno tiskovino, ki se je ravnokar dostavila vsem župnim uradom;

c) izkaz o neposrednem davku skupne rodbine, ki se dobi pri davčnem uradu v Celju;

d) potrdilo o nesposobnosti moških svojcev za pridobitev, zlasti onim, ki reflektirajo na kako vojno olajšavo.

Poleg tega je prinesiti:

a) obvezancem, ki so že služili pri vojakih, vojaške listine;

b) dijakom zadnje šolske letnice ali potrdilo ravnateljstva o obiskovanju šole;

c) inozemcem, izkazilo o inozemskem državljanstvu.

Kdor prezre, zamudi ali namenoma opusti zglastitev, zadenejo njega in njegove svoje zgoraj navedene posledice zakona o ustroju vojske, poleg tega pa bo izostale zasledovala policija in jih s silo privedla k zglastitvi.

Mestni magistrat celjski,

dne 24. svečana 1920.

Poljanec l. r.

Kino Gaberje

Petek 27., sobota 28. in nedeljo 29. svečana:

Boj na življenje in smrt.

Velikanska ameriksanska drama.

Pri nedeljskih programih ostanejo cene stalno zvišane. — Z današnjim dnem se predstave vršijo zopet ob delavnikih ob 7. in 9. uri zvečer, ob nedeljah in praznikih ob 5., 7. in 9. uri zvečer.

Ste prehlajeni?

Imate bolečine v prsih, v grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh vam je Feilerjev pravi Elza-flud! 6 dvojnati ali 2 veliki specialni steklenici 27 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 5 K.

Slaba hrana vam je pokvari a želodec? Feilerjeve prave Elza-kroglice ga spravijo v red! 6 škatljic 12 K. —

Evgen V. Feiler, Stubica dolnja, Elsa-trg št. 356. Hrvatska. 1590 A 15-5

Gramofon,

dobro ohranjen in lep lestenc (Luster) prodam: V. Pick fotografski ateljer. 317 2-1

„Pension“

Gregorčičeva ulica št. 11,

fina domača hrana, cene nizke. Abonement v hiši in zunaj hiše. 317 2-1

Prodaja vina

lastnega pridelka 1918 iz vinogradov grajščine grofa Attemsa v Brežicah. Vinske poskušnje so dne 3. marca 1920 pri upravitelstvu grajščine v Brežicah. Ponudbe za vino so v zaprtem pismu z označbo »Vinska ponudba« predložiti imenovanemu upravitelstvu v Brežicah do 10. marca 1920. Prodajalec si pridržuje pravico, da se pri slučajnih špekulativnih ponudbah ne ozira na najvišje ponudbe, ker bode o končni oddaji vina odločeval glavni poverjenik ministrstva za agrarno reformo v Ljubljani.

Upravit. posestev grofa Attemsa v Brežicah.

ZVEZDA-TISKARNA

V-CELJU

izvršuje okusno in hitro vsa v njeno stroko spadajoča dela v priprosti in tudi v najmodernejši izpeljavi. Najrazličnejše tiskovine za šole, šolska vodstva, za občinske in župnijske urade, za društva, korporacije, trgovce in obrtnike, zasebnike itd. Računske zaključke za denarne zavode,

Štrossmajerjeva ulica št. 3

Službo išče

315

vpok. stražmojster, zmožen slovenskega, srbohrvaškega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Želel bi udeležiti v službo kot pomočni uradnik pri gradbi, gozdni čuvaj, nadpaznik pri kakem podjetju ali kaj enakega v celjskem, gornjegrajskem ali slovenjegrajskem okraju. Ponudbe na naslov: Iv. Škoro, Ročica n. Paki.

Kleparski pomočnik in dva vajenca

iz poštene hiše se takoj sprejme pri Ant. Jošta nasi.

Franjo Dolžan, Celje.

312 3-2

Mlin in žago

z malim posestvom se vzame v najem ali pa se kupi. Ponudbe na upravištvo Nove Dobe.

292 3-1

Gostilna „Branibor“

priporoča cenj. gostom najboljša domača vina ter vsak čas toplo in mirno kuhinjo.

Za obilni obisk se priporoča

99 104-15

A. Robek.**Franc Kramar v Celju**

Zaloga galanterijskega, norimberškega in modnega blaga, igrač ter kranjskih izdelkov na debelo in drobno. **Velika zaloga najboljših stročnic in cigaretnega papirja.**

318 50-

Vino se samo hvali!

Najboljše izbrana vina vseh letnikov, bela in rdeča se točijo v hotelu pri Kroni v Celju; zato se treba samo prepričati in gotovo boste stalni gost, kajti tudi kuhinja je prvovrstna in cene zmerno. Pivo vedno sveže. Hlevi za 20 parov konj na razpolago, kar se posebno gostje iz dežele opozarjajo. Za obilni obisk se priporoča

319 -1

Adolf Kovač, restavrater.

Srbska zadružna banka NOVI-SAD

kupuje vsako množino

rezanega lesa, desk, lat, štafelnov, tesanega lesa in okrogli les

franko postaja ali v gozdu stoječi les.

Tozadevne ponudbe je nasloviti na

Tone Šarh, Ruše.

284 5-4

Ravno so došle

večje množine blaga iz inozemstva, zato razpošiljam po celem kraljestvu po zelo nizkih cenah:

Čaj	Kava
Kakao	Riž
Mandeljine	Olje
Cokolado	Mle
Papriko	Bonbone
Žafran	Konjak
Vanilijo	Rum
Rožice	Silivovke
Pige	Silve
Paradižnik	Kremo
Rozine	Sveče
Dillavo	Tessanino
Limone	Žveplo
Pomaranče	Galice

Anton Močnik

CELJE. Glavni trg.

275

-2

Kupim vsako množino dvovprežnih kočij

(Phaeton), ter kolesa na gumi, večjo množino lojterskih in mesarskih vozov in vsako množino rabljene konjske opreme. — Cenjene ponudbe z navedbo cene prosim na naslov:

Ivan Jakoplić,

Zagreb, Ilica št. 87. Po obvestitvi pridem osebno pogledat.

307 5-2

SVEČE

„MIRA“ v zavolih po 1 kg.

KAVA, VŽIGALICE, MODRA GALICA, ŽVEPLO, KORUZA, MOKA, OVES

in ostale poljske pridelke vsake vrste prodaja samo **na veliko** po zmernih cenah

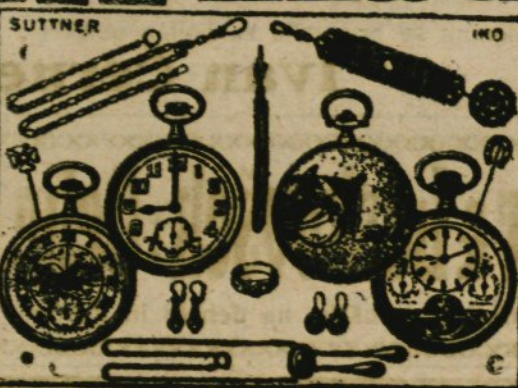
Dumić, Gjivić & Pitarević

Zagreb, Zrinjevac 15.

Podružnica: ZEMUN. 15-13-6 Int. Tel. 22-69.

Ena ura?

katera trajno v sebi povzroča?

Samo Suttner-jeva ura!

Nikelnasta, po vsaki ceni in presenečeni bode! Tudi verižice, prstane, uhanje, zapestnice, stenske ure, zapestnice z urami in vsakovrstne potrebne reči kakor: škarje, nože, doze za cigarete, nažigalnike, britve, denarnice, jedilno orodje, razna darila za krste, imendane itd., kakor tudi velika zaloga vsakovrstnih zlatih in srebrnih predmetov.

Vse dobro in ceno! Zahtevajte cenike od

H. Suttner, Ljubljana št. 983

Mastin.

Enkrat na teden eno pest. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestilna sredstva za krmljenje pa se primeša dvakrat na teden. Prašek Mastin, dietetično sredstvo za živino je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo Mastin, ko enkrat poizkusijo in ga ponovno rabijo. 6 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za 1 prašička ali vola. Ako se Mastin pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem naročite po pošti, 5 zavojev Mastina K 20-50 poštne prosto na dom. **Mazilo zoper garje** (naftamazilo) uniči pri ljudeh in živini garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni, izpušča. Ne smrdi, ne maže perila. 1 lonček 10-50 K. Lekarna **Trnkoczy** v Ljubljani, Kranjsko, zraven rotovža.

57 24-5

Stole, žimnice, razno pohištvo in tapetniške izdelke ima v založbi:

Marija Baumgartner

Gospodarska ulica 25.

Naročila se izvršujejo točno in solidno.

V gostilni pri Kapucinskem mostu

se točijo pristna ljubljanska in haloska vina. Vsaki dan sveže pivo v sodčkih. Topla in mrazla jedila vedno na razpolago.

Za obisk se priporoča

Ana Mikuš.

206 -4

Kupimo večjo množino žganega apna.

Ponudbe pod šifro „Apno 823“ na Blocknerjev anončni zavod, Zagreb, Jurjevska ul. 31.

300 3-3

OPEKO

želimo kupiti. Ponudbe pod šifro »Opeka 823« na Blocknerjev anončni zavod, Zagreb, Jurjevska ulica št. 31.

301 3-3

Kupimo LOKOMOBIL

20-30 HP. Ponudbe pod šifro »Cigla 823« na Blocknerjev anončni zavod, Zagreb, Jurjevska ul. 31.

299 3-3

Oglas odprave „JADRAN“ Maribor.

SOL

cele vagone odda:

298 3-2 importna ter eksportna tvrdka

Ferdo Sert, Maribor, Koroška c. 21.

Brzjavi: SERT, Maribor. Telefon interurban št. 265.

POSJOJILNICA V CELJU

USTANOV. LETA 1880 NARODNI DOM RES. FOND 500.000 K

SPREJEMA hranilne vloge in jih obrestuje od dne vloge do dne vzdiga **DAJE** posojila na vknjižbe in na menice. **OTVARJA** trgovske in obrtne kredite.

126 24-4

STANJE HRANILNIH VLOG NAD 24.000.000 KRON

SALONSKI KONCERT v hotelu BALKAN V CELJU.

novodoble kapele

Začetek ob 6. uri. Postrežba prvovrstna. 264 50

Po najnižji ceni se dobi

**manufaktura,
modno blago,
perilo i. t. d.**

233 50-3

v trgovini A. Frece, Celje

Narodni dom (tik trafike).

Restavracija „Narodni dom“ v Celju

priporoča cenjenim gostom vsakovrstna domača in banatska vina ter prvovrstne buteljke. — Topla in mrzla jedila vsaki čas na razpolago. — Sprejemamo tudi abonente.

Cenj. meščanom kot tudi deželanom se priporoča za obilen obisk

Ivan Černe.

238 10-7

**Knjigarna,
umetnine,
muzikalije**

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin na debelo in drobno.

Združene veletrgovine v Celju

A. Kolenc, Elsbacher, Cvenkel in Ravnikar

se priporočajo k nakupu na debelo: žita, mlevskih izdelkov, kolonijalnega in raznovrstnega tu- in inozemskega blaga. — Točasno imajo za oddati: milo, fini špirit, oves, svinjsko mast, slanino, sveče, kavo, čaj, sladko škorjo (cimet), nagl nove žbice, lavorjeve jagode, vžigalice, pšenične otrobe, ječmenovo kašo.

Telefon števil. 135.

Brzjavni naslov: Žito.

120 5-4

Sedlarska in tape-
tarska delavnica

Iv. Strelec

245 104-101

Celje, Samostanska
ulica števil. 16.

**Maks
Zabukošek**
krojaški mojster
v Celju

Cankarjeva ulica

se priporoča za točno in so-
lidno izvršitev oblek za go-
spode. 11 9

Razširjajte „Novo Dobo“.

Zopet

ogromno pošiljatev manufakture naravnost iz inozemstva je prejela **trdka R. Stermecki** v Celju in sicer volne, tiskanine,

cefirja, etamina, batista za ženske obleke, sukna, kamgarna in hlačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, klota, cvilha, robcev, svile in še mnogo raznega družega blaga, katero se prodaja zaradi nakupa v velikanskim množinah po čudovito nizkih cenah. Razen tega vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek po zelo nizkih cenah. Cevlji, ženski, moški in otroški v velikanski izbiri, pristno ročno delo lastnih čevljarjev. Ilustrovani cenik zastoj! Na debelo samo v l. nadstropju.

Veletrgovina + razpošiljalna
R. Stermecki
Celje - Slovenija.

40 - 8

Jugoslovansko inženirsko podjetje

družba z o. z.

inženirska pisarna in stavbno podjetje

Ljubljana, Sodna ulica števil. 2.

Maribor, Viktringhofova ulica št. 34.

Brzjavni naslovi:

JIP - Ljubljana, - JIP - Maribor.

Oddelek I. Projekti, proračuni. Nasvetovanje in zastop. Presoja in stavbno nadzorstvo.

Oddelek II. Vodne gradbe; izraba vodnih sil; poljedelska melioracija.

Oddelek III. Beton, železobeton. Železne konstrukcije.

Oddelek IV. Železnice, ceste, predori, mostovi.

Oddelek V. Industrijska in gospodarska poslopja.

Oddelek VI. Komericalno razpečevanje gradiva, orodja in industrijskih tvarin. 51 - 8

I. jugoslov. tovarna sladne kave
Jovo Gigović, Nova Gradiška,
Slavonija, dobavlja v vsaki množini

**sladno kavo
znamka „Vardar“**

v zavrtkih po 200 in 500 gr., v
originalnih zabojih po 50 kg netto,
po najnižji ceni, tranko vsaka že-
lezniška postaja.

Zaloga za Slovenijo

JOVO GIGOVIČ

Maribor VII, Glavni trg 21.

267 - 2

Stavbeno in galan-
terijsko kleparstvo

Ant. Jožin nast.

Franjo Dolžan

Celje

26 Kralja Petra cesta 8

nasproti „Belega vola“

Previdna vsa v stroko spadajoča dela, izvršitev točna in solidna.

Ivan Ravnikar
Celje

kupuje po najvišjih
dnevnih cenah:

laneno seme,

suhe gobe,

in vosek.

107 100-13

Pristno ljutomersko,
bizelsko ter haloško
staro in novo vino

NA ŠKARPI

Razpošilja tudi po železnici nad
56 litrov. Cene zmerne, blago
prvovrstno! Za obilen obisk in
naročila se priporoča

86 **Josip Božič** 103
gostilničar in trgovec
z vinom, Breg-Celje.

**Restavracija
Josip Žumer, poprej Koser**
v Celju, Glavni trg

je zopet otvorenja. Prizadeval si bodem, vsakemu
gostu najboljše postreči z dobro kapljico, toplimi
in mrzlimi jedili. — Sobe za tujce na razpolago.

200 4-4

Hočete obdržati svojo lepoto?

Hočete imeti kakor baržun mehko kožo?
Hočete solnčnih peg, mozoljev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno kožo obvarujočo pomado! Občudovani bodete! Zavidani! 1 lonček 6 K, št. III. močnejše vrste 9 K, k temu Fellerjevo najfinejše blizno mlečno milo 15 K.

Hočete imeti lepe, zdrave lase?

Fellerjeva prava Elza Tannochine pomada za rast las doseže bujne lase! Zapreči prahaj pre-rano osivenie. Zabrani plešo! 1 lonček 6 K, št. III. 9 K. — Mazilo za brke 1 K 80 v in 2 K 50 v.

Mučijo Vas kurja očesa?

Fellerjev pravi turistiški obliž učinkuje brez bolečin hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih oces več! Nobenih žuljev! Nobene trde kože! Mala škatljica 3 K 50 v, velika škatljica 5 K 50 v.

Želite še kaj?

Fellerjeve Elza umivalne pastilje (Kolonske vode) 1 škatljica 5 K. — Fellerjev usipalen prašek proti potenju 1 škatljica 5 K. — Fellerjev mentolni črtnik zoper glavo — in zobobol 1 škatljica 3 K 50 v. — Fellerjev Elza Fluid 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici, špijalni 27 K. — Najboljši parum z najfinejšim duhom od 8 K naprej. Najfinejši Hoga-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatljica 12 K. — Močna Francovka v steklenicah po 6 K in 16 K. Omot in poštnina 1599 15-11 posebej, a najceneje.

Evgen V. Feller lekarna, Stubica Donja, Elza trg števil. 356. (Hrvaško.)

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju

Delniška glavnica 30.000.000 kron.

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 15.000.000 kron.

Podružnice

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Mariboru, Borovljah ter ekspozitura v Ptuj.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

276